

પ્રકરણ - ૩૦

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

દવાઓની સૂચી

એસીટામીનોફેન	૫૦૦	ડાયઝેપામ	૫૧૮	મેટ્રોનિડેઝોલ	૫૩૮
એસાઇકલોવીર	૫૦૦	ક્લોક્સાસિલીન	૫૧૯	મીફેપ્રીસ્ટોન	૫૩૯
એડ્રીનાલીન	૫૦૧	ડાયઝિનદાયટ્રેમાઇન		મીસોપ્રોસ્ટોલ	૫૪૦
એમોક્ષીસીલીન	૫૦૧	દાયડ્રોક્લોરાઇડ	૫૨૦	નાઇટ્રોફ્યુરેન્ટોઇન	૫૪૧
એમોક્ષીસીલીન અને		ડોક્સીસાયક્લીન	૫૨૧	નોરફ્લોક્સાસીન	૫૪૨
ક્લેવ્યુલેનેટ પોટેશીયમ	૫૦૨	એપીનેફ્રીન / એડ્રીનાલીન	૫૨૨	નીસ્ટેટીન	૫૪૩
એમ્પીસીલીન	૫૦૩	અર્ગોમેટ્રીન મેલીએટ	૫૨૩	ઓક્સીટોસીન	૫૪૪
એસ્પીરીન	૫૦૪	એરીથ્રોમાયસીન	૫૨૪	પેરાસીટીમોલ (એસીટામીનોફેન)	૫૪૫
એઝીથ્રોમાઇસીન	૫૦૫	ઇસ્ટ્રોજન	૫૨૫	પેનીસીલીન	૫૪૬
એઝેડટી	૫૦૫	જેન્ટામાઇસીન	૫૨૬	પોડોફાયલીન	૫૪૭
નેન્ઝાથીન પેનીસીલીન	૫૦૬	જેન્શન વાયોલેટ	૫૨૭	પ્રોબેનેસીડ	૫૪૮
નેન્ઝાઇલપેનીસીલીન	૫૦૭	દીપેટાઇટીસ-બી વેક્સીન	૫૨૮	પ્રોકેઇન પેનીસીલીન	૫૪૯
સેફીક્સાઇમ	૫૦૮	દાઇડ્રોકોર્ટીસોન (કોર્ટીસોલ)	૫૨૯	પ્રોજેસ્ટેરોન - પ્રોજેસ્ટીન	૫૪૯
સેફ્ટ્રાયક્ઝોન	૫૦૯	દાઇડ્રોક્સીઝીન	૫૩૦	પ્રોમિથાઝિન	૫૫૦
સેફાલેક્સીન	૫૧૦	આઇબુપ્રોફેન	૫૩૧	પાયરાઝીનેમાઇડ	૫૫૧
ચારકોલ	૫૧૧	આઇસોનીઆઝીડ	૫૩૨	રીફામ્પીસીન	૫૫૨
ક્લોરેમ્ફેનીકોલ	૫૧૨	કેનામાયસીન	૫૩૩	સ્ટ્રેપ્ટોમાયસીન	૫૫૩
સીપ્રોફ્લોક્સાસીન	૫૧૩	કીટોકોનેઝોલ	૫૩૪	સલ્ફીસોક્ઝેઝોલ	૫૫૪
ક્લોટ્રાયમેઝોલ	૫૧૪	મેગ્નેશિયમ સલ્ફેટ	૫૩૫	ટિટેનસ ટોક્સોઇડ	૫૫૪
કોડીન	૫૧૫	મિડોક્સીપ્રોજેસ્ટીરોન એસીટેટ	૫૩૬	ટ્રાસાયક્લીન	૫૫૫
કો-ટ્રાયમોક્સાઝોલ	૫૧૬	મિથાઇલ અર્ગોનોવિન	૫૩૭	થાયાસીટેઝોન	૫૫૬
ડેક્સામિથેઝોન	૫૧૭	માઇકોનેઝોલ	૫૩૭	ગર્ભનિરોધક ગોળીઓ	૫૫૬

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

લીલા રંગના પાન ઉપર આપેલી માહિતીનો ઉપયોગ કરતા પહેલા નીચે લખેલી સૂચનાઓ ધ્યાનથી વાંચો :

દવાઓની માહિતી : આ પાનાં ઉપર આ પુસ્તકમાં આપેલી દવાઓનો સમાવેશ કર્યો છે. દવાઓ અંગે સામાન્ય માહિતી માટે 'સ્ત્રી સ્વાસ્થ્ય માટે દવાઓવાળું', પ્રકરણ જ્ઞેવાનું ચૂકશો નહિ. આ લીલાં પાન ઉપર દવાઓ અંગ્રેજી કક્કા પ્રમાણે આપવામાં આવેલી છે. એટલે કે દવાના નામનો પહેલો અક્ષર અંગ્રેજી કક્કાવારી a, b,, x, y, z ના ક્રમમાં ગોઠવીને દવાઓ વિશે માહિતી આપવામાં આવેલી છે. દા.ત. મેટ્રોનીડાઝોલ ડોકસી સાઇકલીન પછી આવે, પણ પેનીસીલિનથી પહેલાં આવે છે. એક જ દવા અનેક (બજરુ) છાપ-માર્કા-બ્રાન્ડના નામથી બજરમાં વેચાતી હોય છે. દવાઓના નામો જનરિક એટલે કે તેના અસલ-વૈજ્ઞાનિક નામો વાપર્યા છે.

લીલાંના પાન ઉપર દવા શોધવા તમે રોગ ક્રમાંક પ્રમાણે અને દવાઓનાં નામના ક્રમાંક પ્રમાણે શોધી શકો છો.

રોગ પ્રમાણે ક્રમાંક : (પાન નં. ૪૯૭-૪૯૯) આ પુસ્તકમાં લેવામાં આવેલા રોગ/રોગની સમસ્યાઓને અંગ્રેજી કક્કા પ્રમાણે આપેલ છે. સાથે જ તે રોગમાં વપરાતી દવા પણ આપેલ છે. ધ્યાન રહે કે ફક્ત દવાઓ જ રોગનો સંપૂર્ણ ઇલાજ નથી, માટે જ તે રોગ વિશે જ તે પાનાં વાંચી જરૂરી જાણકારી મેળવો અને પછી જ દવાઓ ઉપયોગ કરો.

દવા પ્રમાણે ક્રમાંક : (પાન નં. ૪૯૫) દવાઓનાં અસલ વૈજ્ઞાનિક નામ પ્રમાણે અંગ્રેજી કક્કાવાર યાદી આપેલ છે. દવા સામે આપેલ પાન નંબર ઉપર દવા વિશે જ્ઞેઠતી માહિતી મળશે.

દરેક દવા માટેની માહિતી નીચે બતાવેલ બોક્ષ-કોઠા પ્રમાણે આપેલી છે.

બજરમાં મળતી બ્રાન્ડ		જે દવાઓ સગર્ભા સ્ત્રી અને ધાત્રી માતાએ ન વાપરવી જોઈએ તેના ઉપર ચોકડી કરેલ છે. જ્યાં ચેતવણી લખીને ચોકડી વગરના આ ચિત્રો છે, તે દવાનો ઉપયોગ ડોક્ટરની સૂચના મુજબ જ કરવો.	
અસલ વૈજ્ઞાનિક નામ	એસાઇકલોવીર	ચેતવણી	
દવા વિશે સામાન્ય માહિતી અહિં આપેલ છે.	એસાઇકલોવીર વાયરસ-વિષાણુ નાશક દવા છે. હર્પીસમાં બાહ્ય જનનેન્ડ્રિયો, ગુદા પર અને મોંમાં દુઃખદાયક ફોલ્લીઓ થાય છે. એસાઇકલોવીર હર્પીસ રોગમાં કામ આવે છે. આ દવાથી હર્પીસ રોગ અટકાવી શકાતો નથી. પણ એ હર્પીસનું દુઃખ ઓછું કરે છે અને તેને ફેલાતો અટકાવે છે.		
કોઠાના બીજા ભાગોમાં દવાનો ઉપયોગ સલામતીપૂર્વક તથા સાવચેતીથી અને ચોકસાઈથી કેવી રીતે કરવો તેની માહિતી આપેલ છે.	દવાના ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :	ગોળીઓ : ૨૦૦, ૪૦૦ કે ૮૦૦ મી.ગ્રા. મલમ - ૫%	ઉપયોગી માહિતી :
	ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :	જનનેન્ડ્રિયના હર્પીસ : ૨૦૦ મી.ગ્રામ દિવસમાં પાંચ વખત ૭ થી ૧૦ દિવસ માટે લેવી. ચાંદા માટે : દિવસમાં ૬ વાર ચાંદા પર મલમ ૭ દિવસ માટે લગાવવો.	આડઅસર :
	કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :	મૂત્રપિંડ-કીડનીની બિમારીવાળા દર્દીએ ન લેવી.	કોઈક વાર માથું દુઃખે, ચક્કર આવે, ઉબકા કે ઉલટી થાય.
	દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :	માથું દુઃખે, યાદશક્તિ ઓછી થાય, ઉબકા આવે પેશાબ થતો બંધ થઈ જાય.	

રોગ/આરોગ્ય સમસ્યા ક્રમાંક

આ પુસ્તકમાં ચર્ચવામાં આવેલ આરોગ્ય સમસ્યાઓની આ કક્કાવાર યાદી છે. પહેલા કોલમ-સ્તંભમાં રોગનું નામ છે. બીજા કોલમમાં આરોગ્ય વિશેની માહિતી કયા પાન ઉપર મળશે તે આપેલ છે. દવાનો ઉપયોગ કરતાં પહેલાં આ માહિતી જરૂરથી ધ્યાનથી વાંચવી. ત્રીજા કોલમમાં આ રોગમાટે આ પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓના નામ આપેલ છે. દવાની માહિતી માટે જે તે દવાનો કોઠો ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.

અંગ્રેજીમાં સમસ્યાનું નામ	રોગ/સમસ્યા	પાન નંબર	પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી
arthritis	સંધિવા/વા	૧૩૧	એસ્પીરીન. ઇબુપ્રોફેન
bleeding from the vagina after abortion after childbirth around menopause	યોનિમાંથી રક્તસ્રાવ ગર્ભપાત પછી સુવાવડ પછી રજી નિવૃત્તિ સમયે	૨૪૦ ૯૨ ૧૨૭	એરગો મેટ્રીન, એરગોમેટ્રીન, ઓક્સીટોસીન મેટ્રોક્સી પ્રોઝેસ્ટરોન
chancroid	જાતિય રોગ	૨૫૮	સીપ્રોફ્લોક્ષાસીન, ઇરીથ્રોમાયસીન, કોટ્રાઇમેક્ષાઝોલ
chlamydia	જાતિય રોગ	૨૫૩	કોટ્રાઇમેક્ષાઝોલ, ડોક્ષીસાયક્લીન
cough	ખાંસી	૨૮૯	કોડીન
diarrhea	ઝાડા	૨૮૫	કોટ્રાઇમેક્ષાઝોલ, મોટ્રોનીડેઝોલ નોરફ્લોક્ષાસીન
emergency birth control	તાત્કાલિક ગર્ભનિરોધ	૨૧૪	ઓછી માત્રાવાળી ગોળી
fever after abortion after childbirth	તાવ ગર્ભપાત પછી બાળજન્મ/સુવાવડ પછી	૨૮૫ ૨૪૪ ૯૭	એસ્પીરીન, પેરાસીટેમોલ, ઇબુપ્રોફેન એમોક્ષીસીલીન, કોક્ષીસાયક્લીન, મેટ્રોનીડાઝોલ એમોક્ષીસીલીન, મેટ્રોનીડાઝોલ, પ્રોકેન પેનીસીલીન, ક્લોરેમ્ફેનીકોલ
during labour	સુવાવડ-પ્રસુતિ દરમિયાન	૮૭	એમ્પીસીલીન, પ્રોકેન પીનીસીલીન
fits during pregnancy	સગર્ભા બેનને ખેંચ આવવી	૭૫, ૮૭	ડાયઝેપામ, મેગ્નેશીયમ સલ્ફેટ
fungal infection mouth (thrush) skin vagina	ફૂગનો ચેપ મોં ચામડી-ત્વચા યોનિ	૨૯૧ ૨૮૭ ૨૫૧	જેન્શન વાયોલેટ, કીટોફોનાઝોલ, નીસ્ટાટીન જેન્શન વાયોલેટ, કીટોકોનાસોલ, નીસ્ટાટીન જેન્શન વાયોલેટ, ક્લોટ્રાઇમેક્ષાઝોલ, માઇકોનેઝોલ, નીસ્ટાટીન,

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

gonorrhea	ગોનોરીયા	૨૫૩	સેફ્ટિક્ઝીમ, સેફ્ટીએકઝોન, સીપ્રોફ્લોક્સાસીન કોટ્રાઇમેકઝાઝોલ, ડોક્ષીસાયકલીન, કેનામાયસીન, મેટ્રોનીડાઝોલ, નોરફ્લેક્સાસીન
herpes sores	હર્પીસ ચાંદા કે ફોલ્લા	૨૮૮	એસાયકલોવીર
infection (prevention)	ચેપ (અટકાવવા માટે)	૨૩૯	એમોક્ષીસીલીન, ડોક્ષીસાયકલીન, એમોક્ષીસીલીન, ઇરીથ્રોમાયસીન,
infection (treatment) after abortion	ચેપ (સારવાર માટે) ગર્ભપાત પછી	૨૪૪	એમોક્ષીસીલીન, બેન્ઝાઇલ પેનીસીલીન, ક્લોરેમ્ફેનીકોલ, ડોક્ષીસાયકલીન, ઇરીથ્રોમાયસીન, જેન્ટામાયસીન, મેટ્રોનીડેઝોલ
bladder	મૂત્રાશયનો ચેપ	૩૫૮	એમોક્ષીસીલીન, કોટ્રાઇમેકઝાઝોલ
breast infection	સ્તનનો ચેપ	૧૧૨	ક્લોક્ષાસીલીન, ઇરીથ્રોમાયસીન
after childbirth	સુવાવડ બાદ	૯૭	એમોક્ષીસીલીન, ક્લોરેમ્ફેનીકોલ, ઇરીથ્રોમાયસીન, મેટ્રોનીડાઝોલ, પેનીસીલીન, પ્રોકેન પેનીસીલીન
kidney	મૂત્રપિંડ	૩૫૮	એમોક્ષીસીલીન, કોટ્રાઇમેકઝાઝોલ એમ્પીસીલીન, જેન્ટામાયસીન
itching of the genitals of the skin	ચેપ/ખંજવાળ જનનેન્દ્રીયમાં ચામડી-ત્વચા	૨૫૨, ૨૫૩ ૨૮૬	જેન્શન વાયોલેટ, મેટ્રોનીડાઝોલ, કોટ્રાઇમેક્સાઝોલ ડાયફેનહાઇડ્રેમાઇન, હાઇડ્રોકોર્ટીસોન,
nausea	ઉબકા/ઉલ્ટી	૨૮૮	પ્રોમીથેઝીન
newborn eye care	નવજાત શિશુની આંખની સંભાળ માટે	૮૪	ઇરીથ્રોમાયસીન મલમ, ટેટ્રાસાયકલીન મલમ ક્લોરેમ્ફેનીકોલ આંખનો મલમ
pain	દુઃખાવો થવો/ પીડા થવી	૪૯૦	
mild to moderate	સામાન્ય	૪૯૧	એસ્પીરીન, પેરાસીટીમોલ, ઇબુપ્રોફેન
severe	તીવ્ર-ખૂબ પીડા થવી	૪૯૨	કોડીન
pelvic inflammatory disease (PID)	પેલ્ડાનો ચેપ	૨૬૨	ડોક્ષીસાયકલીન, મેટ્રોનીડાઝોલ, નોરફ્લોક્સાસીન

pneumonia for people with AIDS	એઇડ્સના દર્દીને વરાધ	૨૯૦	કોટ્રાઇમેકઝાઝોલ
sores, infection	ચેપવાળુ ચાંદુ	૨૯૧	બેન્ઝાથીન પેનીસીલીન, ઇરીથ્રોમાયસીન
sores, infection on the genitals	જનનેન્દ્રીય પર ચેપવાળુ ચાંદુ	૨૫૭	બેન્ઝાથીન પેનીસીલીન, ઇરીથ્રોમાયસીન
syphilis	સીફીલીસ	૨૫૮	બેન્ઝાથીન, પેનીસીલીન, ડોક્ષીસાયકલીન, ઇરીથ્રોમાયસીન, ટેટ્રાસાયકલીન
tetanus in newborn	નવજાત શિશુને ધનૂર	૯૫	પેનીસીલીન
toxemia/fits	ટોક્ષેમીયા-તાણ	૭૫, ૮૭	મેગ્નેશીયમ સલ્ફેટ, ડાયઝેપામ
trichomonas	ટ્રાઇકોમોનાસ	૨૫૩ ૨૫૫	મેટ્રોનીડેઝોલ
vaginal discharge at risk for STD	યોનિસ્ત્રાવ જાતીય રોગના જોખમવાળાને	૨૫૧ ૨૫૧	કોટ્રાઇમેકઝાઝોલ, ડોક્ષીસાયકલીન, મેટ્રોનીડેઝોલ
not at risk for STD	જાતીય રોગના જોખમ વગરના	૨૫૧	ક્લોટ્રાઇમેઝોલ, જેન્શન વાયોલેટ, મેટ્રોનીડેઝોલ
warts on the genitals	જનનેન્દ્રીય પર મસા	૨૫૭	પોડોફાયલીન, ટ્રાઇકલોરો એસીટીક એસીડ
womb infection	ગર્ભાશયનો ચેપ	૯૭ ૨૫૧ ૨૬૨	એમોક્ષીસીલીન, ક્લોરેમ્ફેનીકોલ, મેટ્રોનીડેઝોલ, પેનીસીલીન, પ્રોકેન પેનીસીલીન
yeast, thrush	ચીસ્ટ	૧૧૩ ૨૫૧ ૨૯૧	જેન્શન વાયોલેટ, ક્લોટ્રાઇમેઝોલ, માઇકેનોઝોલ, નીસ્ટાટીન, વિનેગાર, કીટોકોનાઝોલ

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>એસીટામીનોફેન અથવા પેરાસીટીમોલ (ક્રોસીન-Crocin, મેટાસીન-Metacin) Acetaminophen or Paracetamol</p>	
<p>એસીટામીનોફેનનું બીજું જાણીતું નામ પેરાસીટીમોલ છે. એ તાવ ઉતારે છે તથા દુઃખાવો ઓછો કરે છે. એ ખૂબ સલામત દવા છે તેની આડઅસરો ખાસ નથી. તેનાથી પેટમાં બળતરા થતી નથી. એટલે એસીડીટીની બિમારીમાં પણ લઈ શકાય છે. તેવી જ રીતે સગર્ભા બેનો પણ લઈ શકે છે. જુઓ પેરાસીટીમોલ.</p>	
<p>એસાઇકલોવીર (એસીવીર-Acivir, હર્પેક્ષ-Herpex, લોવીર-Lovir, ઝોવિરેક્ષ-Zovirex) ચેતવણી </p>	
<p>એસાઇકલોવીર (વાયરસ) વિષાણુ નાશક દવા છે. હર્પીસમાં બાહ્ય જનનેન્ડ્રિયો, ગુદા પર અને મોંમાં દુઃખદાયક ફોલ્લીઓ થાય છે. એસાઇકલોવીર હર્પીસ રોગમાં કામ આવે છે. આ દવાથી હર્પીસ રોગ અટકાવી શકાતો નથી. પણ એ હર્પીસનું દુઃખ ઓછું કરે છે અને તેને ફેલાતો અટકાવે છે.</p>	
<p>દવાના ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p> ગોળીઓ : ૨૦૦, ૪૦૦ કે ૮૦૦ મી.ગ્રા. મલમ - ૫%</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p> જનનેન્ડ્રિયના હર્પીસ : ૨૦૦ મી.ગ્રામ દિવસમાં પાંચ વખત ૭ થી ૧૦ દિવસ માટે લેવી. ચાંદા માટે : દિવસમાં ૬ વાર ચાંદાં પર મલમ ૭ દિવસ માટે લગાવવો.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	<p> મૂત્રપિંડ (કીડની) ની બિમારીવાળા દર્દીએ ન લેવી.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	<p> મલમ કરતાં ગોળીઓ વધારે અસરકારક છે. ખૂબ પાણી પીવું.</p>
<p>આડઅસર :</p>	<p> કોઈક વાર માથું દુઃખે, ચક્કર આવે, ઉબકા કે ઉલટી થાય.</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>	<p> માથું દુઃખે, યાદશક્તિ ઓછી થાય, ઉબકા આવે પેશાબ થતો બંધ થઈ જાય.</p>

<p>એડ્રીનાલીન અથવા એપીનેફ્રીન Adrenalin or Epinephrin</p>		
<p>એડ્રીનાલીન દવા એપીનેફ્રીન તરીકે પણ ઓળખાય છે. તે પુસ્તકમાં સૂચવેલી બીજી દવાઓની એલર્જિક આડઅસર કે એલર્જિક શૉકની સારવારમાં ઉપયોગી છે, દાખલા તરીકે પેનીસીલીનની એલર્જિક આડઅસર થાય ત્યારે, દમના ભારે હુમલામાં પણ તેનો ઉપયોગ કરી શકાય. જુઓ epinephrine-એપીનેફ્રીન.</p>		
<p>એમોક્ષીસીલીન (એમોક્ષીલ-Amoxil, ઇડીમોક્ષ-Idimox, લેમોક્ષી-Lamoxxy, મોક્ષ-Mox, નોવામોક્ષ-Novamox) Amoxycilin</p>		
<p>એમોક્ષીસીલીન એ પેનીસીલીનનો એક પ્રકાર છે. તે જીવાણુવિરોધી દવા છે. તેનો ઉપયોગ ગર્ભાશયનો ચેપ, પેશાબ માર્ગનો ચેપ, વરાધ અને બીજા ચેપમાં થાય છે. અત્યારે એમ્પીસીલીનની જગ્યાએ એનો ઉપયોગ થાય છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>૨૫૦ અને ૫૦૦ મી.ગ્રામની કેપ્સ્યુલ ૧૨૫ અને ૨૫૦ મી.ગ્રામ/૫ મી.લી. ના સીરપ ૧૨૫ મીગ્રાની ગોળીઓ</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>કુલ ૨૦-૪૦ મીગ્રા/કી.ગ્રામ વજન પ્રમાણે ૧ દિવસમાં ૩ વાર, ૭ થી ૧૪ દિવસ માટે લેવી. કલાઇમેડીયા, પેટુનો ચેપ, સ્તનનો ચેપ માટે ૫૦૦ મીગ્રા. દિવસમાં ૩ વાર - ૧૦ દિવસ માટે; સુવાવડ કે ગર્ભપાત બાદ થતા ગર્ભાશયનો ચેપ, ૧ ગ્રામ દિવસમાં ત્રણવાર, ૧૦ દિવસ માટે. (સાથે પુસ્તકમાં સૂચવેલી બીજી જીવાણુવિરોધી દવાઓ વિશે માહિતી વાપરી શકાય.) ગર્ભપાત બાદના ચેપને ટાળવા માટે, ૫૦૦ મી.ગ્રા. દિવસમાં ૩ વાર - ૧ દિવસ માટે</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>પેનીસીલીનના કોઈપણ પ્રકાર સામે એલર્જી હોય તો એમોક્ષીસીલીન ન લેવી.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>દવા શરૂ કર્યા પછી ૩ દિવસમાં સારું ન થાય તો ડૉક્ટરની સલાહ લો. કદાચ બીજી દવા શરૂ કરવી પડે. દવા ખોરાક સાથે લો.</p>
<p>આડઅસર :</p>		<p>ઝાડા, ચકામા, ઉબકા, ઉલ્ટી, યોનિમાં ફૂગનો ચેપ કે બાળકને થાપામાં ફૂગનો ચેપ</p>
		<p>પુસ્તકમાં સૂચવેલી બીજી ઉપયોગી દવાઓ વિશે માહિતી : પેશાબ માર્ગ અને મૂત્રપિંડના ચેપ માટે : કોટ્રાઇમેક્સાઝોલ, જ્વેન્ટામાઇસીન, નોરફ્લોક્સાસીન, સ્તનના ચેપ માટે : ડાઇક્લોક્સાસીલીન, એરીથ્રોમાઇસીન ગર્ભપાત બાદના ચેપમાં - ડોક્સીસાયક્લીન</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>એમોક્ષીસીલીન અને ક્લેવ્યુલેનેટ પોટેશીયમ (ઓગમેન્ટીન-Augmentin, ક્લેવમ-Clevum, Amoxicilin + Clavulanate Potassium ક્લેવેટ્રોલ-Clavetrol, નોવાક્લેવ-Novaclav, વોરક્લેવ-Warclav)</p>	
<p>એમોક્ષીસીલીન અને ક્લેવ્યુલેનેટ પોટેશીયમ એ પેનીસીલીન કુળની ગોનોરિયા-પરમીયા અને ચેપ સામે વપરાતી દવા છે. ઘણા સ્થળે હવે ગોનોરિયાના જીવાણુ ઉપર આ દવાની અસર થતી નથી. આ દવા એકલી એમોક્ષીસીલીન કરતાં વધુ અસરકારક છે. પરંતુ તે મોંઘી અને ગરીબ દેશોમાં દુર્લભ છે. ક્લેવ્યુલેનેટ પોટેશીયમ એકલી છૂટી દવા તરીકે મળતી નથી નહિ તો એમોક્ષીસીલીન ક્લેવ્યુલેનેટ બંને સાથે આપી શકાય.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p> 	<p>ગોળીઓ : એમોક્ષીસીલીન ૮૭૫ મી.ગ્રા. + ક્લેવ્યુલેનેટ - ૧૨૫ મી.ગ્રા. એમોક્ષીસીલીન ૫૦૦ મી.ગ્રા. + ક્લેવ્યુલેનેટ - ૧૨૫ મી.ગ્રા. એમોક્ષીસીલીન ૨૫૦ મી.ગ્રા. + ક્લેવ્યુલેનેટ - ૧૨૫ મી.ગ્રા. સીરપ : એમોક્ષીસીલીન ૨૦૦ મી.ગ્રા. + ક્લેવ્યુલેનેટ - ૨૮ મી.ગ્રા. પ્રતિ ૫ મીલી લીટર ઠંજેકશન : ૧.૩ ગ્રામ વાયલ (એમોક્ષીસીલીન ૧ ગ્રામ + ક્લેવ્યુલેનેટ - ૨૦૦ મી.ગ્રા.) ૬૦૦ મી.ગ્રા. વાયલ (એમોક્ષીસીલીન ૫૦૦ મી.ગ્રા. + ક્લેવ્યુલેનેટ - ૧૦૦ મી.ગ્રા.) ૩૦૦ મી.ગ્રા. વાયલ (એમોક્ષીસીલીન ૨૫૦ મી.ગ્રા. + ક્લેવ્યુલેનેટ - ૫૦ મી.ગ્રા.)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>ગોનોરિયા-પરમીયા માટે : ૩ ગ્રામ એમોક્ષીસીલીન અને ક્લેવ્યુલેનેટ એક સાથે ફક્ત એક જ વાર લેવી. આ સાથે ૧ ગ્રામ પ્રોબેનસીડ પણ લેવી.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p> 	<p>પેનીસીલનના કોઈપણ પ્રકાર સામે એલર્જી હોય તો ન લેવી.</p>
<p>બીજી માહિતી :</p>	<p>એમોક્ષીસીલીન પ્રમાણે</p>

<p>એમ્પીસીલીન (એમ્પીલીન-Ampilin, એરીસ્ટોસીલીન-Aristocillin, બેસીપેન-Bacipen, કેમ્પીસીલીન-Campicillin) Ampicilin</p>	
<p>એમ્પીસીલીન એ પેનીસીલીન કુળની જીવાણુવિરોધી દવા છે અને વિવિધ પ્રકારના ચેપ માટે ઉપયોગી છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	 <p>ગોળી અને કેપ્સ્યુલ : ૨૫૦, ૫૦૦ મી.ગ્રા. સીરપ : ૧૨૫ કે ૨૫૦ મી.ગ્રામ પ્રતિ ૫ મીલી લીટર, ૧૦૦૦ મી.ગ્રા.ની વાયલ</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>સામાન્ય રીતે કુલ ૩૦ થી ૫૦ મી.ગ્રા. પ્રતિ એક કિલોગ્રામ વજન પ્રતિ દિવસમાં ચાર વખત ૭ થી ૧૪ દિવસ લેવી. સ્તનનો ચેપ કે પેદુમાં ચેપ : ૨૫૦ થી ૫૦૦ મી.ગ્રા. દિવસમાં ચાર વખત ૭ દિવસ માટે મોં વાટે લેવી, પેશાબ માર્ગનો ચેપ : સગર્ભાવસ્થા ન હોય તો ૩ ગ્રામ એક સાથે એક જ વારમાં મોં વાટે લેવી. જો સગર્ભા હોય તો ૨૫૦ મી.ગ્રા. દિવસમાં ૪ વખત ૭ દિવસ માટે મોં વાટે લેવી. મૂત્રપિંડનો ચેપ : ૫૦૦ મિ.ગ્રા. દિવસમાં ૪ વખત ૧૪ દિવસ માટે મોં વાટે લેવી. જો ઉલ્ટી થતી હોય તો ૫૦૦ મી.ગ્રા.નું ઇંજેક્શન સ્નાયુમાં દિવસમાં ૪ વખત લેવું. ઉલ્ટી બંધ થાય એટલે મોંઢેથી કેપ્સ્યુલ લેવાનું શરૂ કરવું.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	 <p>પેનીસીલીનના કોઈપણ પ્રકાર સામે એલર્જી હોય તો એમ્પીસીલીન ન લેવી.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p> 	<p>આ દવા જમતા પહેલાં ભૂખ્યા પેટે લેવી.</p>
<p>આડઅસર :</p> 	<p>પેટમાં દુઃખાવો, ઝાડા કે ચકામાં થાય.</p>
<p>ચેતવણી :</p> 	<p>જો ૩ દિવસમાં સારું ન લાગે તો ડૉક્ટરની સલાહ લો. કદાચ દવા બદલવાની જરૂર હોય.</p>
<p>પુસ્તકમાં સૂચવેલી બીજી ઉપયોગી દવાઓ વિશે માહિતી :</p> <p>પેશાબ માર્ગ અને મૂત્રપિંડના ચેપ : એમોક્ષીસીલીન, કોટ્રાઇમેક્સાઝોલ, નોરફ્લોક્સાસીન સ્તનના ચેપ માટે : એમોક્ષીસીલીન, સીફ્ટીલીક્ષીન, ક્લોક્સાસીન, એરીથ્રોમાઇસીન</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

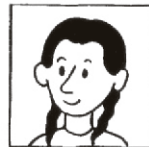
<p>એસ્પીરીન Aspirin</p>	<p>Aspirin, Acetyl Salicylic Acid (કોલસપ્રીન-Colsprin, ઇકોસ્પ્રીન-Ecosprin, માઇક્રોપાયરીન-Micropyrine)</p>	<p>ચેતવણી </p>	
<p>એસ્પીરીન દુઃખાવા માટે, સોજા માટે અને તાવ માટે ઉપયોગી છે.</p>			
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ગોળી : ૩૨૫ મી.ગ્રા. અને ૬૫૦ મી.ગ્રા.</p>	
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>દુઃખાવા માટે, સોજા (વા કે વાગવાથી) કે તાવ ૩૦૦ થી ૬૦૦ મી.ગ્રા. મોં વાટે એક દિવસમાં વધુમાં વધુ છ વખતથી વધારે લેવી નહિ.</p>	
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભાવસ્થાના છેલ્લા ૩ માસમાં ન લેવી. હાજરીમાં ચાંદું કે ઉલ્ટીમાં લોહી આવતું હોય તેણે ન લેવી. વાગ્યા પછી લોહી નીકળતું રહે અને લોહી વહેતું ગંઠાવામાં-બંધ થવામાં વાર લાગતી હોય. સર્જરી પહેલાં ન આપવી. નવજાત શિશુને ન આપવી. બાળકોને તાવ, શરદી કે ઓરી-અછબડામાં ન આપવી.</p>	
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>એસ્પીરીન સંધિવા તથા હૃદયરોગમાં ઉપચાર તરીકે ઉપયોગી છે. આ દવા દુઃખ અને તાવમાં રાહત આપે છે. પરંતુ દુઃખાવાનું તથા તાવનું કારણ-નિદાન નક્કી કરવું જોઈએ અને મૂળ રોગની દવા કરવી જોઈએ. જો ૧૦ દિવસમાં દુઃખાવો ન મટે કે ૩ દિવસમાં તાવ ન મટે તો ડૉક્ટરની સલાહ લો.</p>	
<p>આડઅસર :</p>		<p>પેટમાં દુઃખાવો, કે લોહી વહેવાનું શરૂ થાય.</p>	<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>
<p>વધુ પડતી દવા લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>કાનમાં ભણકારા, ઘંટડી વાગે, માથું દુઃખે, ચક્કર આવે, ઝડપથી શ્વાસ ચાલે વગેરે</p>	<p>દુઃખાવા કે તાવ માટે : પેરાસીટીમોલ દુઃખાવા, તાવ કે સોજા માટે : ઇબુપ્રોફેન ખુબ દુઃખાવા માટે : કોડેન</p>

<p>એઝીથ્રોમાઇસીન Azithromycin</p>	<p>(એઝી-Azee, એઝીલીડ-Azilide, એઝીથ્રાલ-Azithral, ઝીથ્રોસીન-Zithrocin)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>એઝીથ્રોમાઇસીન મેક્રોલીડ કુળની જીવાણુવિરોધી દવા છે. જાતીય રોગો (STDs) માં તે ઉપયોગી છે. જો કે તે મોંઘી અને દુર્લભ છે પણ જાતીય રોગોમાં બીજી દવાઓ બિનઅસરકારક નીવડે ત્યારે તે અકસીર નીવડે છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ગોળી અને કેપ્સુલ : ૨૫૦ મી.ગ્રા. અને ૫૦૦ મી.ગ્રા. સીરપ માટે પાવડર : ૨૦૦ મી.ગ્રામ પ્રતિ ૫ મીલી</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>જે સ્ત્રીઓને જાતીય રોગ થવાનું જોખમ હોય તેમને માટે : ૧ ગ્રામ એક જ સાથે મોં વાટે લેવી.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>ઇરીથ્રોમાયસીન અને મેક્રોલીડ જુથની બીજી દવાઓની એલર્જી હોય તેમણે ન લેવી.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>જમતાં પહેલાં ૧ કલાક અગાઉ કે જમ્યા બાદ ૨ કલાક પછી લેવી. જે જાતીય રોગો (STDs) માં પાક પડતો હોય કે ચાંદાં થતાં હોય તેમાં આ દવા ખૂબજ અસરકારક છે. જે જાતીય રોગોમાં બીજી દવાઓ અસરકારક નથી ત્યાં પણ તે અસરકારક છે.</p>
<p>આડઅસર :</p>		<p>ઝાડા, ઉબકા, ઉલ્ટી, પેટમાં દુઃખાવો</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>યોનિના ચેપ અને જાતીય રોગો માટે જુઓ પાન નં. જનનાંગો પર ચાંદાં માટે જુઓ પાન નં.</p>	

<p>એઝેડટી AZT</p>	<p>(Azidothymidine, Retrovir, Zidovudine)</p>
<p>એઝેડટી એઇડ્ઝની સારવારમાં તેમજ માતા તરફથી બાળકને HIV નો ચેપ ન મળે તે માટે વપરાય છે. આ દવા વાપરવામાં વિશેષ દેખરેખની જરૂર છે. માટે તેની હોસ્પિટલમાં નિષ્ણાતની દેખભાળ નીચે જ આપવી જોઈએ. ઉપરાંત તે ઘણી મોંઘી અને દુર્લભ છે.</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>બેન્ઝાથીન પેનીસીલીન (લોંગાસીલીન-Longacillin, પેનકોમ-Pencom, પેનીડ્યુરા-Penidura) Benzathine Penicillin</p>	
<p>પેનીસીલીન બેન્ઝાથીન એ પેનીસીલીન જૂથની દવા છે. એક વખત લીધા પછી આ દવાની અસર ઘણા દિવસો સુધી રહે છે. સીફીલીસ-ઉપદંશ, જનનઅંગો પર ચાંદાં, શ્વસનતંત્રને ચેપ, વગેરેમાં તે ઉપયોગી છે. તે સ્નાયુમાં ઇજેક્શન દ્વારા અપાય છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	 <p>ઇજેક્શન માટે પાવડર : ૬, ૧૨ અને ૨૪ લાખ યુનિટસ એક વાયલમાં</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	 <p>જનનંગો પર ચાંદાં, શરૂઆતના સીફીલીસ, બળાત્કાર પછી સીફીલીસ ન થાય તે માટે : ૨૪ લાખ યુનિટસનું સ્નાયુમાં ફક્ત એકવાર ઇજેક્શન આપવું. સીફીલીસના બીજા કે ત્રીજા તબક્કામાં : ૨૪ લાખ યુનિટનું સ્નાયુમાં દર અઠવાડિયે એકવાર એમ ત્રણ અઠવાડિયા માટે આપવું. અન્ય ઉપયોગ : ઉપલા શ્વસનતંત્રનો ચેપ (ગળાનો ચેપ, કાન પાકવો, કાકડા પાકવા), ચામડીનો ચેપ (ચાંદાં, ગૂમડાં), ૧૨ લાખ યુનિટ ઇજેક્શન દ્વારા એક જ વાર. - રજ્યુમેટીક તાવમાં રોગને વધતો અટકાવવામાં ૧૨ લાખ યુનિટસ, દર ત્રીજા કે ચોથા અઠવાડિયે</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	 <p>પેનીસીલીન જૂથની એલર્જીવાળા દર્દીએ</p>
<p>ચેતવણી :</p>	 <p>એલર્જીક રીએક્શન આવે કે દર્દી બેભાન થાય તો તરત જ ખબર પડે તે માટે ધ્યાન રાખો. ઇજેક્શન આપ્યા પછી ૩૦ મિનિટ સુધી ધ્યાન રાખવું જોઈએ. એડ્રીનાલીન ઇજેક્શન, રીએક્શનની સારવાર માટે તૈયાર રાખવું.</p>
<p>બીજા ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>સીફીલીસ માટે : ડોક્ષીસાયકલીન, ટેટ્રા સાયકલીન, ઇરીથ્રોમાયસીન</p>

<p>બેન્ઝાઇલપેનીસીલીન (બેન્ઝાઇલપેનીસીલીન-Benzylicillin, સોડીસીલીન-Sodicillin) Benzylicillin</p>	
<p>બેન્ઝાઇલ પેનીસીલીન એ પેનીસીલીન જૂથની દવા છે. આ દવા ખૂબ ગંભીર ચેપ માટે ઉપયોગી છે. દા.ત. ગર્ભપાત પછીનો ચેપ</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	 <p>ઇન્જેક્શન માટે પાવડર : ૫ લાખ અને ૧૦ લાખ યુનિટની વાયલ</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	 <p>ગર્ભપાત પછીનો ગંભીર ચેપ : ૫૦ લાખ યુનિટસ સ્નાયુમાં એકજ વાર આપવી.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	 <p>પેનીસીલીન જૂથની એલર્જીવાળા દર્દીએ</p>
<p>ચેતવણી :</p>	 <p>તેના એલર્જીક રીએક્શન અંગે ખાસ કાળજી રાખો.</p>
<p>અન્ય ઉપયોગો :</p>	<p>ગળાનો ચેપ, કાકડાનો ચેપ, કાન પાકવો, વરાધ, ચામડીનો ચેપ વગેરે ૫-૧૦ લાખ યુનિટસ સ્નાયુમાં ઇન્જેક્શન આપવું. દર છ કલાકે ૭ દિવસ માટે આપવું. ડીફ્થેરીયા કે ધનૂર માટે ભારે માત્રામાં ૨૦ લાખ યુનિટસ દર ૩ કલાકે નસ વાટે</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>સેફીક્ઝાઇમ Cefixime</p>	<p>(બાયોટેક્સ-ઓ-Biotax-O, સેફેલ-ઓ-Cefel-O, સેફસ્પાન-Cefspan, સેફ્ટાસ-Ceftas, સુપ્રેક્સ-Suprax)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>સેફીક્ઝાઇમ એક જીવાણુનાશક દવા છે કે જે ઘણા બધા ચેપોની સારવારમાં વપરાય છે જેવા કે ગોનોરિયા અને પેદુમાં સોજા આવવાનો રોગ. આ સિવાય તે ગળાના ચેપમાં, કાકડાના ચેપમાં, ફેફસાના ચેપમાં, કાનના ચેપમાં અને પેશાબમાં પડેલું હોય ત્યારે પણ વાપરી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ગોળીઓ ૧૦૦ mg અને ૨૦૦ mg પ્રવાહી ૫૦ mg / ૫ ml (સુકો પાઉડર)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>૨૦૦ કે ૪૦૦ mg - દિવસમાં (આ માત્રા એક વખત કે બે ભાગમાં લઈ શકાય)</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>જ્યારે કોઈને સીફ્ટોસ્પોરીનથી એલર્જી હોય ત્યારે આ દવા ન લેવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>ઉબકા આવવા, અતિસાર (ઝાડા), માથાના દુઃખાવો</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>એલર્જી થાય છે કે નહીં તેની તકેદારી રાખવી જે વ્યક્તિને ચક્રતમાં કોઈપણ જાતનો રોગ હોય તેણે આ દવા બહુ સાવચેતીથી લેવી.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ગોનોરીયા માટે - સફ્ટ્રાયકઝોન, સીપ્રોફ્લોક્સાસીન, કોટ્રાયમોક્ઝોલ, કેનામાયસીન, નોરફ્લોક્સાસીન લઈ શકાય. પેદુમાં સોજા હોય તો સેફ્ટ્રાયકઝોન કે નોરફ્લોક્સાસીન લઈ શકાય.</p>	
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>ઉબકા આવવા, ઉલ્ટીઓ થવી, ચામડી પાતળી થઈને ચીરા પડે કે લોહી પણ નીકળ</p>

<p>સેફ્ટ્રાયક્ઝોન Ceftriaxone</p>	<p>(એક્ઝોન-Axone, સીફાર-Cefar, સેફેક્ઝોન-Cefaxone, હેક્ઝોન-Haxone, લાયસેફ્ટ-Lyceft, મોનોસેફ-Monocef, ઓફરામેક્સ-Oframax, ટોરોસેફ-Torocef)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>સેફ્ટ્રાયક્ઝોન એ સીફ્ટ્રોસ્પોરીન ગ્રુપમાંની એક બહુ જ મહત્વની દવા છે કે જેને સ્નાયુમાં ઇન્જેક્શનથી આપવામાં આવે છે. આ દવા ઘણા ચેપોમાં આપી શકાય જેવા કે ગોનોરિયા કે પેદું સોજા આવવાનો રોગ. આ ઉપરાંત તે મૂત્રપિંડના ચેપમાં, ન્યુમોનિયામાં, ટાયફોઇડમાં કે પછી મગજના તાવમાં પણ આપી શકાય છે. સુવાવડ, કસુવાવડ કે પછી ગર્ભપાત પછી થતા ગંભીર ચેપોમાં પણ આ દવા આપી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>૧૨૫ mg ૧ gm ૨૫૦ mg ૨ gm ની ઇન્જેક્શન માટે વાયલ ૫૦૦ mg</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>સુવાવડ પછી થતા ગંભીર પ્રકારના ચેપોમાં ગોનોરિયા કે પેદુંના સોજાનો રોગ માટે ૧ gm સ્નાયુમાં ૧૦ દિવસ મેનીન્જીટીસ (મગજનો તાવ) અને ટાયફોઇડ માટે પહેલાં દિવસે ૪ ગ્રામ નસમાં - પછી ૨ ગ્રામ નસમાં - દિવસમાં એકવાર ૧૦ દિવસ માટે</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>જ્યારે કોઈને સીફ્ટ્રોસ્પોરીન ગ્રુપની કોઈપણ જીવાણુનાશક દવાથી એલર્જી હોય ત્યારે ન લેવી.</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>એલર્જીને ધ્યાનમાં રાખો જ્યારે પણ આ જીવાણુનાશક દવાને ઇન્જેક્શનના રૂપમાં આપવામાં આવે ત્યારે એલર્જીની સારવાર માટેની દવાઓ તૈયાર રાખો.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ગંભીર પ્રકારના ચેપોમાં એમોકસીસીલીન અને ક્લેવ્યુલેનીક એસીડનો પોટેશિયમ ક્ષાર વાપરી શકાય. ગોનોરિયા કે પેદુંમાં સોજા આવવાના રોગમાં કેનામાયસીન વાપરી શકાય.</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>સેફાલેક્સીન Cephalexin</p>	<p>(આલસેફીન-Alcephin, બ્લુસેફ-Blucef, સેફ-Cell, સીફેક્ઝીન-Cephaxin, ઓરીફેક્ષ-Oriphex, ફેક્ઝીન-Phexin, સેપેક્ઝીન-Spexin)</p>
<p>સીફાલેક્સીન પણ સીફાલોસ્પોરીન ગ્રુપની એક જીવાણુનાશક દવા છે. આ દવા સ્તનના ચેપો અને મૂત્રપિંડના ચેપમાં વાપરી શકાય. તે ઉપરાંત શ્વસનતંત્રના ચેપો, ચામડીના ચેપો દાતના ચેપો અને બીજાં અનેક ચેપોમાં વાપરી શકાય છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p>ગોળી અથવા કેપ્સ્યુલ 250 mg, 375 mg, 500 mg, 750 mg પ્રવાહી 125 mg/5 ml, 250 mg/5 ml સૂકો પાવડર</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p>સ્તન કે મૂત્રપિંડના ચેપોમાં 250 mg (મોઢેથી) દિવસમાં ચાર વખત - ૧૦ દિવસ માટે અથવા ૩૦ થી ૫૦ mg/kg/દિવસ (કુલ માત્રા) (દિવસમાં આ કુલ માત્રાના ચાર સરખા ભાગ કરી ચારવાર આપવું)</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	<p>જો સીફેલોસ્પોરીન ગ્રુપની કોઈપણ જીવાણુનાશક દવાની એલર્જી હોય તો ન લેવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p>	<p>ઉબકા, ઉલ્ટી, જવલ્લેજ ઝાડામાં લોહી પડે અને તાવ આવે.</p>
<p>ચેતવણી :</p>	<p>એલર્જીથી સાવધાન રહો.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	<p>જો ઝાડામાં લોહી પડે અને તાવ આવે તો તરત આ દવા બંધ કરી મેટ્રાનીડેઝોલ શરૂ કરવી.</p>
<p>બીજાં ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>સ્તનના ચેપો અથવા ચામડીના ચેપો : એરીથ્રોમાયસીન, કલોકસાસીલીન કે એમોકસીસીલીન વાપરી શકાય. મૂત્રપિંડના ચેપમાં એમોકસીસીલીન, કોટ્રાયમોકઝેઝોલ, એરીથ્રોમાયસીન કે નોરફ્લોક્સાસીન વાપરી શકાય.</p>

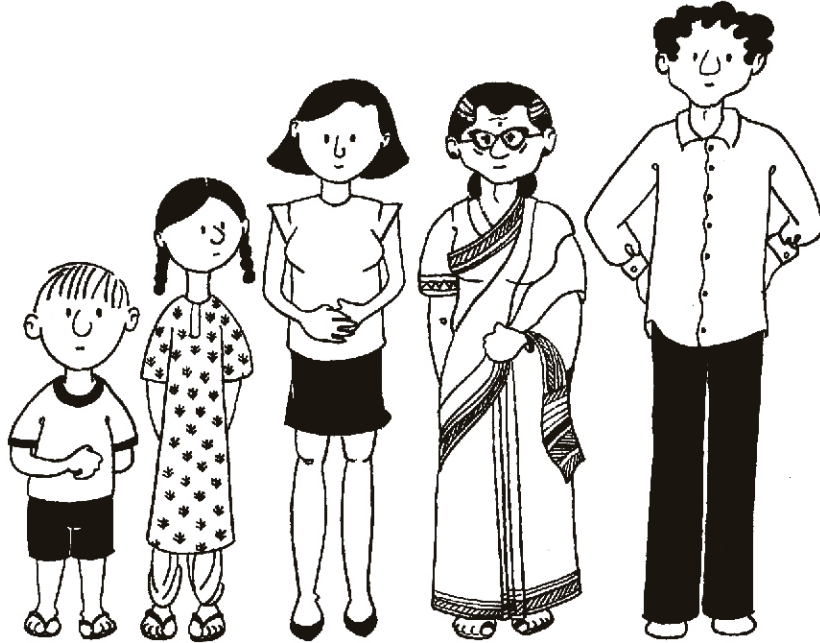
ચારકોલ
Charcoal

આ દવા ચારકોલ ઘણી દવાઓના પોઇઝનીંગમાં લઇ શકાય - જેવી કે એસ્પીરીન, પેરાસીટામોલ, ફિનોબાર્બીટોન વગેરે - ઘણા બિલાડીના ટોપ પણ ઝેરી હોય છે તે લેવાઇ ગયા હોય તો પણ ચારકોલ લઇ શકાય.

આ દવાની કોઇ બનાવટ ભારતમાં મળતી નથી અને તેની અવેજીમાં બળેલા ટોસ્ટનો પાવડર વાપરી શકાય.

કેરોસીન, પેટ્રોલ જેવા પાણીથી હલકા પ્રવાહી લેવાયા હોય તો ચારકોલનો ઉપયોગ ન કરવો.

જે લોકોએ કોઇપણ દવા કે કેરોસીન - પેટ્રોલ જેવી વસ્તુઓ લઇ લીધી છે, તેઓની તબિયત ગંભીર સમજીને તેમને તરત દવાખાને લઇ જવા. તેમને ફક્ત ચારકોલ કે ઘરગથ્થુ ઉપાયોને આશરે ઘરમાં રાખવા નહિ.

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>ક્લોરેમફેનીકોલ Chloramphenicol</p>	<p>(બાયોફેનીકોલ-Biophenicol, ક્લોરોમાયસેટીન-Chloromycetia, પેરાક્ઝીન-Paraxin, રીકલોર-Reclor)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>આ એક બહુ અગત્યની જીવાણુનાશક દવા છે કે જે સૂવાવડ-કસૂવાવડ કે ગર્ભપાત વખતના ગંભીર ચેપોમાં વાપરી શકાય. આ દવા ત્યારે જ વાપરવી જોઈએ કે જ્યારે બીજી ઓછી ખતરનાક દવાઓ યા તો કામ ન કરે અથવા બીજી દવાઓ લેવી સુરક્ષિત ના હોય. જો બીજા આંખના મલમ જેવા કે ટેટ્રાસાયક્લીન કે એરીથ્રોમાયસીન ઉપલબ્ધ ના હોય તો આ દવાનો આંખનો મલમ પણ વાપરી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>કેપ્સ્યુલ ૨૫૦ mg અને ૫૦૦ mg, ઇંજેક્શન ૧ gm પ્રવાહી ૧૨૫ mg / ૫ ml, આંખના ટીપા ૦.૫% અને ૧% કાનના ટીપા ૫%, મલમ ૧%</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>મોં વાટે : ૩૦-૫૦ mgm કિગ્રા./દિવસ - દિવસમાં ચાર વખત સરખા ભાગે લેવી. ગંભીર ચેપમાં 1 gm નસ દ્વારા દિવસમાં ચાર વખત</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>ગર્ભવતી સ્ત્રીઓ અને ધાત્રી માતાઓ</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>પેટમાં સારુ ન લાગે અને બરાબર ના દેખાવું</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>શક્ય હોય ત્યાં સુધી બીજી જીવાણુનાશક દવાનો ઉપયોગ કરવો. રક્તને કાયમી નુકશાનની સંભાવના છે - કોઈ વખત તો મૃત્યુ પણ થઈ શકે.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>નજીવ અન્ય ઉપયોગો : જન્મ પછી માતાને થતા ગંભીર પ્રકારના ચેપો ગર્ભપાત પછી નાના બાળકની આંખની સંભાળ/સારવાર માટે ટેટ્રાસાયક્લીન કે એરીથ્રોમાયસીનનો આંખનો મલમ વધારે સારો છે.</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>નજીવી બાબતમાં ઉઝરડા પડે અને લોહી પણ નીકળી શકે. દ્રષ્ટિની ખામીનો અનુભવ થાય.</p>

<p>સીપ્રોફ્લોક્સાસીન Ciprofloxacin</p>	<p>(એબેક્ટ-Abact, સીફ્રાન-Cifran, સીપ્લોક્ષ-Ciplox, સીપ્રોબીડ-Ciprobid, સીપ્રોડેક-Ciproidac, સીપ્રોફ્લોક્સાસીન-Ciprofloxacin, સીપ્રોવીન-Ciprowin, ફ્લોસી-Floxy, પેંગ્વીના-Penguina, ક્વીન્ટોર-Quintor)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>ક્વીનોલોન ગ્રુપની આ એક બહુ અગત્યની જીવાણુનાશક દવા છે જે ત્વચા અને મૂત્રપિંડના ચેપોમાં બહુ ઉપયોગી છે. તે ઉપરાંત સંભોગથી ફેલાતા રોગોમાં પણ તે વાપરી શકાય. ઉદા. ગોનોરિયા, પેદુમાં થતા સોજામાં પણ તે ઉપયોગી થાય છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ગોળીઓ - 250 mg, 500 mg અને 750 mg બાટલાઓ - 100 ml (2mg/ml) આંખમાં નાખવાના ટીપા/કાનમાં નાખવાના ટીપા - ૦.૩% મલમ - ૦.૩%</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>ગોનોરિયા/પેદુનો સોજા/શંકોઇડ - 500 mg એક જ વાર મૂત્રપિંડના ચેપ દિવસમાં બે વાર ૧૦ દિવસ માટે બીજા ચેપો જેવા કે આંતરડાના ચેપ, ત્વચામાંના ચેપ, ટાઇફોઇડનો તાવ અને સાંધામાં થતા ચેપો માટે - ૫૦૦ થી ૭૫૦ mg દિવસમાં બે વાર, એકથી બે અઠવાડિયા સુધી</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભા સ્ત્રી, ધાત્રી માતા અને ૧૬ વર્ષથી નીચેના બાળકો</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>ઉબકા, ઝાડા, ઉલ્ટી, માથાનો દુઃખાવો</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>આ દવા કોફી, ચોકલેટ કે કોલા-પીણામાં રહેલા કેફીન જોડે પ્રક્રિયા કરે છે અને તેથી કેફીન વધુ સક્રિય બની શકે છે. આ દવાને ડેરીમાં બનતા આઘપદાર્થો સાથે ન લેવી.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>ખૂબ પાણી પીઓ. ગમે તે આઇ શકાય પણ ડેરીમાં બનતા આઘપદાર્થો ન લેવા.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ગોનોરિયા માટે - સેફ્ટ્રાયકઝોન, કેનામાયસીન, નોરફ્લોક્સાસીન શંકોઇડના ચેપ માટે - એરીથ્રોમાયસીન કે કોટ્રાયમોક્ઝોલ પેદુના સોજા માટે - નોરફ્લોક્સાસીન, ડોક્સીસાયક્લીન, મેટ્રોનિડેઝોલ મૂત્રપિંડના ચેપ માટે - એમોક્સીસીલીન, કોટ્રાયમોક્ઝોલ</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

ક્લોટ્રાયમેઝોલ Clotrimazole	
<p>ફૂગને લીધે થતા મોઢા, ગળા અને યોનિમાર્ગના ચેપમાં આ દવા વપરાય છે. આ દવા ચામડીના ફૂગથી થતા રોગોમાં પણ વાપરી શકાય.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	 <p>યોનિમાર્ગમાં મૂકવાની ગોળી 100 mg, 200 mg & 500 mg મલમ ૧% મોંમાં ચૂસવાની ગોળી 10 mg</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>યોનિમાર્ગના ચેપ માટે 500 mg ની ગોળી ફક્ત રાતે-સૂતી વખતે એક જ વાર મૂકવી. 100 mg ની ૨ ગોળીઓ રાતે-સૂતી વખતે મૂકવી. (ત્રણ રાત માટે) મલમ 5 gm યોનિમાર્ગમાં મૂકવો-રાતે સૂતી વખતે - ૭ થી ૧૪ દિવસ માટે મોઢા અને ગળાના ચેપ માટે - ચૂસવાની ગોળી દિવસમાં ૫ વાર લેવી - ૧૫ દિવસ માટે</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	 <p>જે કોઈ વ્યક્તિને આ દવાથી એલર્જી થતી હોય તો આ દવા ન લેવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p>	 <p>સાધારણ બળતરા, ખંજવાળ, ઉબકા/ઉલ્ટી - જે મોઢાથી લેવામાં આવે તો જ</p>
<p>ચેતવણી :</p>	 <p>જે આ દવા મૂકવાથી યોનિમાર્ગમાં બળતરા થતી હોય તો દવા વાપરવાની બંધ કરવી. ત્રણ-ચાર દિવસ માટે સંભોગ ન કરવો નહીં તો સામી વ્યક્તિને ચેપ લાગવાની સંભાવના છે.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	 <p>સગર્ભા સ્ત્રીઓ માટે એક જ ડોઝ - વધારે માત્રામાં - સારું કામ આપે છે.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ફૂગના ચેપ માટે : નીસ્ટેટીન, માઇકોનેઝોલ, જેન્શન વાયોલેટ (જામલી દવા) કે પછી સરકો એઇડસના દર્દીઓમાં - કિટોકોનેઝોલ</p>

<p>કોડીન Codeine</p>	<p>(કોડીન લીંક્ટસ-Codeine Linctus, કોડીન સલ્ફેટ-Codeine Sulphate, લીંકોટસ-Lincotus, મોન્ટોકુગ-Montokug)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>કોડીન એ ઓપિએટ (અફીણ) ગ્રુપની દર્દશામક દવા છે જે ઉધરસ ઓછી કરે છે અને એવી શાંતિ આપે છે કે વ્યક્તિ સૂઈ જાય. ઉધરસના કારણની પૂરતી સારવાર કર્યા બાદ પણ જો ઉધરસ રહે તો તેવી ઉધરસ ઓછી કરવા કોડીન વપરાય છે. કોઈપણ પ્રકારના દર્દ માટે જ્યારે બીજી બધી દર્દશામક દવાઓ નિષ્ફળ નીવડે ત્યારે જ કોડીન વાપરવી. આ દવા (૧૨ વર્ષથી વધુ ઉંમર માટે) ઝાડામાં પણ વાપરી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>પ્રવાહી 15 mg/5 ml ગોળીઓ 15 mg, 30 mg, 60 mg ઉધરસ માટેનું પ્રવાહી (કફસિરપ)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>ઉધરસ માટે - જ્યારે જરૂર હોય ત્યારે ૭ થી ૧૫ mg (વધુમાં વધુ દિવસમાં ચાર વખત)</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>બંધકોશ, થોડો સમય માટે પેશાબ કરવામાં પણ મુશ્કેલી થાય, ઉબકા, ઉલ્ટી, ખંજવાળ, માથાનો દુઃખાવો</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>કોડીનથી આદત પડી જવાનો ભય રહે જો તેનો ઉપયોગ વધારે દિવસ માટે કરવામાં આવે તો તેની અસર આવવા માટે વધુ અને વધુ માત્રા જોઈએ.</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>વધારે ઉંઘ આવવી, ઘેન ચડવું, બેભાનાવસ્થા થવી</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>વધારે પડતી લેવાઈ ગઈ હોય તો નેલોકઝોનનું ઇન્જેક્શન આપી શકાય. પણ તાત્કાલિક તબીબી મદદ માટે દવાખાને જાઓ.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>		<p>સામાન્ય દુઃખાવા માટે એસીટિમાઇનોફેન (પેરાસીટીમોલ) કામ કરી શકે છે. ખૂબ વધારે દુઃખાવા માટે મોરફીન લઈ શકાય. ખાંસી દબાવવા માટે ખૂબ પાણી પીવું અને ઘરગથ્થુ દવાઓ કરવી.</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>કો-ટ્રાયમોક્ઝાઝોલ (બેક્ટ્રીમ-Bactrim, સીપ્લીન-Ciplin, ઓરીપ્રીમ-Oriprim, સેપમેક્સ-Sepmax, સેપ્ટ્રન-Septran)</p>		<p>ચેતવણી </p>
<p>આ જીવાણુનાશક દવા એ બે ઘટકોનું સંયોજન છે, જેમાંની એક સલ્ફા ગ્રુપની છે. આ દવા મૂત્રાશય અને મૂત્રપિંડના ચેપોમાં વાપરી શકાય. તે ઉપરાંત એનો ઉપયોગ યોનિમાર્ગમાં થતા ચેપમાં પણ થાય છે. (ચેપ જે ગોનોરિયાના જીવાણુઓથી થએલો હોય) જે એઇડ્સની બિમારી હોય તો આ દવા તેમાં થતા ઝાડા અને ન્યુમોનીઆને અટકાવવામાં મદદ કરે છે. તે ઉપરાંત શ્વસનતંત્રના ચેપો, પેટ કે આંતરડાના ચેપો, ત્વચાના ચેપો, ટાઇફોઇડનો તાવ વગેરેમાં પણ તે વાપરી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ગોળી 120 mg (20 mg ટ્રાયમિથોપ્રિમ + 100 mg સલ્ફામિથોક્ઝેઝોલ) 480 mg (80 mg ટ્રાયમિથોપ્રિમ + 400 mg સલ્ફામિથોક્ઝેઝોલ) 960 mg (160 mg ટ્રાયમિથોપ્રિમ + 800 mg સલ્ફામિથોક્ઝેઝોલ) પ્રવાહી (40 mg ટ્રાયમિથોપ્રિમ + 200 mg સલ્ફામિથોક્ઝેઝોલ / 5 ml)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>મૂત્રાશયના ચેપ : 480 mg ની 4 ટીકડીઓ ફક્ત એક વાર લેવી. મૂત્રપિંડના ચેપ : 480 mg ની 2 ટીકડીઓ, દિવસમાં બે વાર 10 દિવસ સુધી યોનિમાર્ગના ચેપ : 480 mg ની 12 ટીકડીઓ, દિવસમાં એક વાર 3 દિવસ સુધી એઇડ્સના દર્દીમાં ઝાડા અને ન્યુમોનીઆ અટકાવવા : 480 mg ની એક ટીકડી રોજ લેવી. અથવા 480 mg ની બે ટીકડીઓ અઠવાડિયામાં બે વાર એઇડ્સના દર્દીમાં લોહિવાળા ઝાડા કે ન્યુમોનીઆની સારવાર માટે : 480 mg ની બે ટીકડીઓ દિવસમાં બે વાર, 10 દિવસ સુધી પેટમાં થતા સોજા કે શેફોઇડ માટે : 480 mg ની 5 ટીકડીઓ દિવસમાં બેવાર, ત્રણ દિવસ માટે જે આ સારવારથી બહુ ઉબકા આવતા હોય તો 480 mg ની બે ટીકડીઓ દિવસમાં બે વાર, 7 દિવસ માટે</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>ગર્ભવતી સ્ત્રીઓ સુવાવડના છેલ્લા ત્રણ મહીના દરમિયાન જે સલ્ફાથી એલર્જી થતી હોય તો આ દવા ન લેવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>ઉબકા, ઉલ્ટીઓ, જે ચામડી પર ચકામા થાય કે ખંજવાળ આવે તો આ દવા લેવાની બંધ કરવી. (આવું એલર્જીના કારણે થતું હોય છે.)</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>		<p>મૂત્રાશય કે મૂત્રપિંડના ચેપ માટે : એમોક્સીસીલીન, નાઇટ્રોફ્યુરેન્ટોઇન, નોરફલોક્સાસીન ગોનોરિયાના ચેપ માટે : સેફ્ટ્રાયોક્ઝોન, કેનામાયસીન, નોરફલોક્સાસીન શેફોઇડના ચેપ માટે : સીપ્રોફલોક્સાસીન, સેફ્ટ્રાયોક્ઝોન, એરીથ્રોમાયસીન, કેનામાયસીન એઇડ્સના દર્દીમાં થતા ઝાડા માટે : નોરફલોક્સાસીન, મેટ્રોનિડેઝોલ</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>ઉબકા ઉલ્ટી ઝાડા મૂંઝવણ થવી પરસેવો થવો</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>પુષ્કળ પ્રમાણમાં પાણી લો.</p>

<p>ડેક્સામિથેઝોન dexamethasone</p>	<p>(ડેકાફોર્ટ-Daca Forte, ડેક્ઝોના-Dexona, ઇડીઝોન-Idiazone, વાયમેસોન-Wymesone)</p>
<p>એલર્જીના લીધે થતા શૉકની સારવારમાં આ દવા કે જે એક સ્ટીરોઇડ છે, તે વપરાય છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p> ગોળીઓ : 0.5 mg, 1 mg ઇન્જેક્શન 8 mg અને 20 mg. આંખમાં નાખવાના ટીપા કાનમાં નાખવાના ટીપા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p> એલર્જીમાં થતા શોક માટે : 20 mg નું ઇન્જેક્શન તરત આપવું. જે ફરી ચિહ્નો દેખાય તો 20 mg ની ટીકડીઓ આપવી અને જરૂર પડે તો એકવાર ફરીથી પણ આપી શકાય.</p>
<p>આડઅસરો :</p>	<p> જે દર્દીને ડાયાબીટીસ હોય તો આ દવા તેને થોડા કલાકો માટે બહુ ખરાબ અસર પહોંચાડી શકે. આ દવાથી બ્લડ પ્રેશર પણ વધી શકે.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>એલર્જીને લીધે જે શૉક જેવી પરિસ્થિતિ ઉભી થાય તો હાઇડ્રોકોર્ટીસોન આપી શકાય.</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>ડાયઝેપામ diazepam</p>	<p>(કામોડ-Calmol, કામપોઝ-Calmlose, વેલીયમ-Valium, પેક્ઝમ-Paxum)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>આ દવા શાંતિદાયક છે અને તે તાણ કે ખેંચની સારવારમાં વપરાય છે. આ દવાથી ચિંતા ઓછી થાય છે અને તે ઉંઘ લાવવામાં મદદ કરે છે. પ્રસુતિમાં કે ધનુરથી જ્યારે ખેંચ આવે ત્યારે પણ આ દવા ઉપયોગી થાય છે. તે ઉપરાંત જ્યારે સ્નાયુઓ સખત થઈ જઈને દુઃખાવો આવે ત્યારે પણ આ દવા વાપરી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>5 mg & 10 mg & 2 mg (ટીકડીઓ) ઇન્જેક્શન 5 mg/ml ઇન્જેક્શન</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>ખેંચ/તાણ માટે : 20 mg ગુદાદ્વારે આપવી - ફક્ત ઇન્જેક્શન વાપરવું. સોચ વિના જરૂર લાગે તો ફરીથી આપી શકાય. ઇન્જેક્શનના રૂપમાં ડાયઝેપામ નામલે તો ટીકડીઓને ભાંગીને પાણીમાં નાખી વાપરવું. દાડૂ છોડતી વખતે આવતી તાણને અટકાવવા : 10 mg કે 20 gm ની ટીકડીઓ લેવી. જરૂર લાગે તો એક કલાક પછી ફરીથી આપવી. જો તે પછી પણ જરૂર જણાય તો દર 4 થી 5 કલાકે ગોળી આપવી અને તબીબી સલાય મેળવવા સગવડ કરવી. અનિદ્રા કે ચિંતા માટે : 2.5 mg કે 5 mg ની ટીકડીઓ</p>	
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભા સ્ત્રી અને ધાત્રીઓએ આ દવા ગંભીર સ્થિતિ (ઇમર્જન્સી) થાય તો જ લેવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p> 	<p>સગર્ભાવસ્થાના સમય દરમિયાન જો આ દવા વધુ માત્રામાં કે વારંવાર લેવામાં આવે તો બાળકને શારીરિક ખોડ-ખાંપણ થવાની શક્યતા છે.</p>	<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો : ઘેન ચઢવું, સ્થિર રહેવામાં મુશ્કેલી ગૂંચવણ</p>
<p>ચેતવણી :</p> 	<p>આ દવાની આદત પડી શકે. બીજી દવાઓ કે જે ઘેન લાવી શકે તેની સાથે તો આ ન જ લેવી; ખાસ કરીને દાડૂ જોડે.</p>	
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p> 	<p>આ દવા દર્દશામક નથી અને તેનાથી આદત પડી શકે છે.</p> <p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ : તાણ માટે - મેગ્નેશિયમ સલ્ફેટ ઉંઘ લાવવા - ડાયક્લિન હાઇડ્રોક્સીમાઇન ચિંતા હરવા - હાયડ્રોક્સીઝીન</p>	

ક્લોક્સાસિલીન (બાયક્લોક્ષ-Biclox, ક્લોક્ષ-Clox) cloxacillin	
<p>આ એક જીવાણુનાશક દવા છે. જે પેનીસીલીન ગ્રુપની છે. આનો મુખ્ય ઉપયોગ ચામડીના અને સ્તનના ચેપોની સારવારમાં થાય છે. સ્ટેફીલોકોકસ ઓરીયસથી થતા ચેપોમાં પણ તે વાપરી શકાય.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	 <p>કેપ્સ્યુલ : 250 mg, 500 mg ઇન્જેક્શન : 250 mg અને 500 mg.</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	 <p>250 થી 500 mg, દિવસમાં 4 વખત 7 થી 10 દિવસ માટે 30-50 mg/kg, દિવસનો કુલ ડોઝ - 4 સરખા ભાગમાં આપવો.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	 <p>જો પેનીસીલીનની એલર્જી હોય તો આ દવા ન લેવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p>	 <p>ઉબકા, ઉલ્ટી, ઝાડા</p>
<p>ચેતવણી :</p>	 <p>એલર્જીના ચિન્હો કે શૉક જેવી હાલત થાય તેનું ધ્યાન રાખવું.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ : એમોક્સીસીલીન, સીફલેક્સીન, એરીથ્રોમાયસીન</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>ડાયફિનહાયડ્રેમાઇન હાયડ્રોકલોરાઇડ diphenhydramine hydrochloride</p>	<p>(બેનાડ્રીલ-Benadryl)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>આ એક એન્ટીહિસ્ટામીન દવા છે જે નાકમાંના પ્રવાહીને સૂકવી દે છે અને ઘેન લાવી દે છે. જે લોકોને એઇડ્સ થયો હોય તે વ્યક્તિઓમાં ઘણા વખતની જૂની ખંજવાળ અને ઉંઘની તકલીફોની સારવારમાં વપરાય છે. એલર્જી થતા રોગો અને એલર્જી થતા શૉકમાં પણ એ વાપરી શકાય. એલર્જીને લીધે થતી ઉઘરસ ઓછી કરવામાં પણ તે બહુ ઉપયોગી છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ગોળીઓ/કેપ્સ્યુલ : 25 mg અને 50 mg પ્રવાહી : 12.5 mg/5 ml ઇંજેક્શન : 10 mg કે 30 mg કે 50 mg એક ml માં</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>એલર્જી અને ખંજવાળ માટે : 25 mg ની ટીકડી દિવસમાં 3 થી 4 વાર (જરૂર પ્રમાણે) ઉંઘની તકલીફ માટે : 25 mg કે 50 mg - સૂતી વખતે એલર્જી થતો શૉક : 50 mg નું ઇંજેક્શન સ્નાયુમાં તરત આપવું. 8 કલાક પછી ફરી તે આપી શકાય. જરૂર લાગે તો એનાથી પહેલા પણ આપી શકાય.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભા સ્ત્રીઓ અને ધાત્રી માતાઓએ આ દવા એલર્જીની સારવારમાં લાંબો સમય ન લેવી જોઈએ. દમના દર્દીઓએ ના લેવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>ઘેન ચઢવું, મોઢું સુકાવું, કોઇવાર તે ઉબ્કા અને ઉલ્ટીઓ પણ લાવી શકે, જવલ્લેજ એ એની અસર કરતાં એકદમ ઉંઘી અસરો કરે છે અને શરીરને શાંત કરવાની જગ્યાએ તે શરીરને ઉત્તેજિત કરી મૂકે.</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>સક્રિય કે સાવધાન રહેવું હોય તો આ દવા ન લેવી. (દા.ત. ડ્રાઇવિંગ પહેલા, મશીન પર કામ કરતાં), મગજને શાંત કરનારી દવાઓ અને દારૂની અસરો બહુ જ વધારી દે.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>આ દવાનું ઇંજેક્શન ફક્ત ખુબ વધારે એલર્જીમાં કે શૉકમાં જ આપવું.</p> <p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ : એલર્જી માટે : હાયડ્રોક્સીઝીન પ્રોમેથાઝીન ઉંઘવા માટે : ડાયાઝેપામ</p>

<p>ડોક્સીસાયક્લીન doxycycline</p>	<p>(બાયોડોક્સી-Biodoxy, ડોક્સી-૧-Doxy-1, એલ.એ.એ.-L.A.A., મીનીસાયક્લીન-Minicycline, વાઇવોસાયક્લીન-Vivocycline)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>આ ટેટ્રાસાયક્લીન ગ્રુપની જીવાણુવિરોધક દવા છે. આનો મુખ્ય ઉપયોગ સંભોગથી થતા ચેપો, પેદુમાં થતા ચેપો અને ગર્ભપાત પછી થતા ચેપોની સારવારમાં છે. આ ઉપરાંત તે ટ્રેકોમા (આંખના ખીલ), આંખના બીજા ચેપો, શ્વસનતંત્રના ચેપો, દાંતના ચેપો વગેરેમાં વાપરી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ/કેપ્સ્યુલ : 50 mg, 100 mg અને 200 mg પ્રવાહી (સુકો પાવડર) : 25 mg/5 ml, 50 mg/ml</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>ચોનિમાંથી નીકળતું પ્રવાહી (સંભોગથી થતા રોગ સૂચવે છે) 100 mg ની ટીકડીઓ, દિવસમાં 2 વાર 7 દિવસ માટે સિફીલિસ માટે : 100 mg દિવસમાં 2 વાર 15 દિવસ માટે જૂના સિફીલીસ માટે : 100 mg દિવસમાં 2 વાર 25 દિવસ માટે પેદુના ચેપો માટે : 100 mg દિવસમાં 2 વાર 10 દિવસ માટે ગર્ભપાત પછીના ચેપ અટકાવવા કે પછી સંભોગથી થતા રોગો અટકાવવા 100 mg દિવસમાં 2 વાર 5 દિવસ માટે ગર્ભપાત પછીના ચેપોની સારવારમાં : 100 mg દિવસમાં 2 વાર 10 દિવસ માટે</p>	
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભા સ્ત્રીઓ અને ધાત્રી માતાઓ, આઠ વર્ષથી ઓછી ઉંમરના બાળકો (ડોક્સીસાયક્લીનથી બાળકોના દાંત અને હાડકાઓમાં ક્ષતિ ઉત્પન્ન થઈ શકે)</p>
<p>આડઅસરો :</p> 	<p>ઝાડા, પેટમાં સારું ન લાગવું, ક્યારેક - સૂરજના તડકામાં ચામડી પર ચાઠા ઉપસી આવવા</p>	
<p>ચેતવણી :</p> 	<p>સગર્ભાસ્ત્રીઓ અને ધાત્રી માતાઓએ ન લેવી. જૂની દવા ન લેવી દૂધ કે દૂધની બનાવટો સાથે ન લેવી એન્ટાસીડની દવા (પેટમાં બળતરા માટે વપરાતી) સાથે ન લેવી.</p>	
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p> 	<p>સૂતા સૂતા આ ગોળી ન લેવી બેઠા રહીને આ ગોળી લેવી અને સાથે ઘણું બધું પાણી પીવું (આમ કરવાથી ગળામાં થતી બળતરા અટકાવી શકાય છે.)</p>	<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p> <p>સિફીલીસ માટે : બેન્ઝાથીન પેનીસીલીન ગોનોરિયા માટે : કો-ટ્રાયમોક્ઝેઝોલ ક્લાઇમેડીયાના ચેપ માટે : એરીથ્રોમાયસીન ગર્ભપાત પછીના ચેપ અટકાવવા : એમોક્સીસીલીન</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>એપીનેફ્રીન / એડ્રીનાલીન (એડ્રીનાલીન ટાર્ટ્રેટ-Adrenaline Tartarate) epinephrine or adrenaline</p>		
<p>એપીનેફ્રીન અને એડ્રીનાલીન એક જ દવાના બે નામ છે. આ દવા એલર્જીમાં વાપરી શકાય. પેનીસીલીન થતી એલર્જી અને શૉકમાં પણ દવાનો ઉપયોગ થાય છે. ઘણી વખત સખત સખત દમના હુમલામાં પણ આ દવા વપરાય છે, જે કે દમમાં વપરાતી દવા - સાલ્બ્યુટેમોલથી પણ રાહત ના મતે તો જ આ દવા વાપરવામાં આવે છે. કોઇપણ કારણસર જ્યારે હૃદય ઘબકવાનું બંધ કરી દે તો આ દવા વાપરી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ઇન્જેક્શન : 1 mg / 1 ml</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>દમ કે એલર્જી માટે : 1/2 મીલીનું ઇન્જેક્શન, ચામડીની નીચે આપવું (સ્નાયુમાં નહીં) આ ઇન્જેક્શન બાવડામાં આપવામાં આવે છે. જે જરૂર જણાય તો 20 થી 30 મીનીટ પછી આ જ માત્રામાં ફરી ઇન્જેક્શન આપવું. ત્રીજી વાર પણ આ ઇન્જેક્શન આજ માત્રામાં - ફરી 20 થી 30 મીનીટ પછી આપી શકાય. (બીજી દવાઓ પણ જરૂર પડે તો આપવી)</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>બીક લાગવી, ગભરામણ, શાંત બેસી ન શકાય, ચિંતા, માથાનો દુઃખાવો, ચક્કર આવવા, હૃદયના ઘબકારા વધી જવા</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>જણાવ્યા પ્રમાણેની માત્રામાં જ આ દવા આપવી. આ ઇન્જેક્શન થાપામાં ન આપવું. હાથના ઉપરના ભાગમાં (બાવડામાં) જ આપવું.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>દર્દીની નાડીના ઘબકારા ઇન્જેક્શન આપતા પહેલા માપી લેવા. ત્રણ વખત કરતાં વધારે વાર આ દવા ન આપવી. પહેલી વખત દવા આપ્યા પછી, જે નાડીના ઘબકારા એક મિનીટમાં 30 કરતાં વધુ વધી જાય, તો દવા બીજીવાર ન આપવી.</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઇ જાય તો :</p>		<p>લોહીનું દબાણ વધી જાય હૃદયના ઘબકારા વધે સ્ટ્રોક (લકવો થઇ જાય).</p>

<p>અર્ગોમેટ્રીન મેલીએટ ergometrine maleate</p>	<p>(અરગેજીવ-Ergagin, લેરીન-Lerin, મીથર્જીન-Methergin ભારતમાં મળતી નથી. તેના બદલે Methylegometrine Malate મળે છે.)</p>
<p>આ દવા ગર્ભાશયના તેમજ રક્તવાહિનીઓની અંદરના સ્નાયુઓનું સંકોચન કરે છે અને તે સુવાવડ કે ગર્ભપાત પછી થતા રક્તસ્રાવને અટકાવવા વપરાય છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p> ટીકડીઓ : 0.125 મિ.ગ્રા. ઇંજેક્શન : 0.2 મિગ્રા/મિલી</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p> સુવાવડ પછી થતા ભારે રક્તસ્રાવ માટે : ગર્ભપાત પછી થતા અતિશય રક્તસ્રાવ માટે :</p>
<p>આડઅસરો :</p>	<p> ઉબ્કા આવવા, ઉલ્ટી થવી, ચક્કર આવવા, પરસેવો થવો,</p>
<p>ચેતવણી :</p>	<p> આ દવા સુવાવડ શરૂ કરવા ન વાપરવી. બાળક અને ઓર ગર્ભાશયમાંથી બહાર આવે તે પહેલા આ દવા ક્યારે પણ ન આપવી.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	<p> ગર્ભપાત કરવા આ દવા ન જ વાપરવી કારણકે તેમ કરવાથી ગર્ભપાત થયા પહેલા માતાનુ મૃત્યુ થઇ શકે છે.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ઓક્સીટોસીન</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>એરીથ્રોમાયસીન erythromycin</p>	<p>(આલથ્રોસીન-Altrocicn, EES-400, એલટ્રોસીન-Eltrocin, એરીથ્રોસીન-Erythrocin, ઇટોમીન-Etomin, થ્રોમાઇસીન-Thromycin)</p>
<p>મેક્રોલાઇડ વિભાગની આ એક જીવાણુનાશક દવા છે જે ઘણા બધા ચેપોની સારવારમાં વાપરી શકાય. ઉદા. સંભોગને લીધે થતા ચેપો, શ્વસનચંત્રના ચેપો, ત્વચામાં થતા ચેપ વગેરે. આ દવા ગર્ભાવસ્થામાં આપી શકાય છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p> ટીકડીઓ/કેપ્સ્યુલ : 100 મિગ્રા, 125 મિગ્રા, 250 મિગ્રા, 500 મિગ્રા પ્રવાહી : 125 મિગ્રા/5 મિલી (60 મિલી) લોશન/ક્રીમ : 2% થી 4% </p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p> મૂત્રાશયના ચેપ કે કલાઇમેડીયાના ચેપમાં : 500 મિગ્રા ની ટીકડી, દિવસમાં 4 વખત, 7 દિવસ માટે સ્તનના ચેપ, પેદુમાં થતો સોજા કે ચેપ : 500 મિગ્રા, દિવસમાં 4 વખત, 10 દિવસ માટે ત્વચાના ચેપ માટે કે શેંકોઇડ માટે : 500 મિગ્રા 4 વખત, 7 દિવસ માટે બીજા ઉપયોગ : ગળાનો ચેપ, ન્યુમોનીયા, ટ્રેકોમા, ખીલ </p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	<p> મેક્રોલાઇડ વિભાગની કોઇ પણ દવાની એલર્જી હોય તો આ દવા ન વાપરવી. </p>
<p>આડઅસરો :</p>	<p> ઉબ્કા આવવા, ઉલ્ટી થવી, પેટમાં ગરબડ થાય તેવું લાગે, ઝાડા થવા </p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	<p> જન્મવાના 1 કલાક પહેલાં કે 2 કલાક પછી જો આ દવા લેવામાં આવે તો ઘણી સારી અસર થાય છે. જો આ દવાથી પેટમાં ગરબડ જણાય તો દવા થોડા ખોરાક સાથે લેવી. ટીકડીઓને તોડવી નહીં - આ દવા પોતાનું કામ શરૂ કરે તે પહેલાં તેના પર પેટમાં રહેલાં જલદ પ્રવાહીની અસર અટકાવવા ટીકડીઓ તોડવી ન જોઈએ. </p>
<p>બીજા ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p> સ્તનના ચેપો માટે : એમોક્સીલીન, સીફલેક્સીન, કલોક્સાસીલીન મૂત્રાશયના ચેપો માટે : એમ્પીસીલીન, કોટ્રાયમોક્સેઝોલ બાળકની આંખોની સંભાળ માટે : ટેટ્રાસાયક્લીનનો આંખમાં આંજવાનો મલમ </p>

<p>ઇસ્ટ્રોજન estrogen</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>ઇસ્ટ્રોજનના જુદા જુદા રાસાયણિક પ્રકાર ગર્ભનિયંત્રણની ગોળીઓ અને ઇન્જેક્શનમાં વપરાય છે. સ્ત્રીના શરીરમાં જે ઇસ્ટ્રોજન અંતઃસ્ત્રાવરૂપે હોય છે, તેના જેવા જ આ રાસાયણિક પ્રકાર પણ હોય છે. ઇસ્ટ્રોજનનો ઉપયોગ અસાધારણ રકતસ્ત્રાવ કે રોનેનિવૃત્તિની તકલીફ દૂર કરવામાં પણ થાય છે.</p>	
<p>ઇથામ્બ્યુટોલ ethambutol</p>	<p>(કેમ્બ્યુટોલ-Cambutol, ઇબ્યુટોલ-Ebutol, ઇટીબી-Etibi, માયમ્બ્યુટોલ-Myambutol, માઇકોસ્ટેટ-Mycostat, થેમીબ્યુટોલ-Themibutol, ટીબીટોલ-Tibitol)</p>
<p>આ દવાનો ઉપયોગ ક્ષય રોગમાં કરવામાં આવે છે, આ દવા બીજા ક્ષયવિરોધી દવાઓ સાથે જ આપવામાં આવે છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p> ટીકડીઓ : 200 મિ.ગ્રા. 600 મિ.ગ્રા. 1000 મિ.ગ્રા. 400 મિ.ગ્રા. 800 મિ.ગ્રા.</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p> આ દવાની માત્રા ક્ષયના પ્રકાર અને જે તે ભૌગોલિક સ્થળ પર આધાર રાખે છે. મોટા ભાગે એની માત્રા દૈનિક 15 મિગ્રા, એક કિલોગ્રામના વજન માટે છે. આ દવાની સઘળી માત્રા ભેગીજ-એકજ વખત દિવસમાં આપવામાં આવે છે. (હંમેશા બીજા ક્ષયવિરોધી દવા સાથે જ આપવી.)</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	<p> જે લોકોને આંખની દ્રષ્ટિમાં ગંભીર પ્રકારની તકલીફ હોય જે લોકોને મૂત્રપિંડની તકલીફ હોય.</p>
<p>આડઅસરો :</p>	<p> આ દવાથી એક કે બન્ને આંખોમાં દ્રષ્ટિના ફેરફારો થવાની સંભાવના છે.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	<p> ક્ષય માટે દવાઓ પૂરતી માત્રામાં અને પૂરતા સમય માટે લેવી ખૂબ જરૂરી છે. (પૂરતો સમય કદાચ 1 વર્ષ પણ હોઈ શકે) જે દવા વચ્ચેથી લેવાની બંધ કરવામાં આવે તો બીજા આસપાસના લોકોને ચેપ લાગવાની શક્યતા છે.</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>જેન્ટામાઇસીન gentamicin</p>	<p>(બાયોગ્રેસીન-Biogracin, ગેરામાયસીન-Garamycin, જેન્ટીસીન-Genticyn, મેરીજેન્ટા-Merigenta)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>એમાઇનોગ્લાયકોસાઇડ વિભાગની આ એક બહુ અસરકારક જિવાણુપ્રતિરોધક દવા છે કે જે મૂત્રપિંડના ચેપની સારવારમાં ગોનોરિયા નામના દર્દમાં અને બીજા ગંભીર ચેપોની સારવારમાં ઉપયોગમાં લેવાય છે. પેટુ પર આવી ગએલા સોજામાં પણ આ દવા બીજી દવાઓ જોડે વાપરી શકાય. આ દવાનો ઉપયોગ ત્યારે જ થવો જોઈએ જ્યારે દર્દીને ઉલ્ટી થતી હોય અથવા તો બીજી જિવાણુવિરોધક દવાઓ ઉપલબ્ધ ના હોય. આ દવાના બીજા ઉપયોગો આ પ્રમાણે છે : દાઝી ગયેલા ભાગને જ્યારે ચેપ લાગી જાય, મૂત્રતંત્રના ચેપો, ફેફસાંનો ચેપ, વરાધ, કાનનો ચેપ, મગજના આવરણનો ચેપ, પેટમાંના પેરીટોનિયમ (આવરણ)નો ચેપ</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p> ઇન્જેક્શન - 2 મિલી (10 કે 40 મિગ્રા/મીલી)</p>	
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p>ગર્ભપાત પછીના ગંભીર પ્રકારના ચેપોમાં : આ દવા સ્ત્રીના વજનપ્રમાણે આપવી જોઈએ. દરેક કિલોના 5 મિગ્રા. પ્રમાણે આ દવા ઇન્જેક્શનના રૂપમાં સ્નાયુમાં આપી દેવી - પણ આ આપી માત્રા ત્રણ સરખા ભાગમાં વહેંચીને દિવસમાં ત્રણ વાર આપવી (સવારે, બપોરે અને રાત્રે) અને 5 થી 7 દિવસ સુધી આ દવા આપવી. સરેરાશ માત્રા - પહેલા 80 મિગ્રા-સ્નાયુમાં આપવી પછી 60 મિગ્રા દવા દિવસમાં ત્રણ વાર આપવી.</p>	<p></p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	<p> સગર્ભા સ્ત્રીઓ જેમને મૂત્રપિંડની કોઇપણ તકલીફ હોય જેમને એમાઇનોગ્લાયકોસાઇડ વિભાગની બીજી દવાઓ સામે પ્રતિક્રિયા થતી હોય</p>	<p>ઉપયોગી માહિતી : </p>
<p>આડઅસરો :</p>	<p> મૂત્રપિંડની તકલીફ બહેરાપણું</p>	<p>આ દવા ગંભીર પ્રકારની આડઅસર કરે છે અને તેની માત્રા ગણવામાં પણ મુશ્કેલીઓ આવી શકે છે તેથી જ્યારે બીજી સલામત જિવાણુપ્રતિરોધક દવાઓ ઉપલબ્ધ ન હોય ત્યારે જ આ દવા વાપરવી.</p>
<p>ચેતવણી :</p>	<p> જો સાંભળવામાં કોઇપણ તકલીફ જણાય કે કાનમાં સીટીઓ સંભળાય તો બીજી જિવાણુ પ્રતિરોધક દવા આપવી. ખૂબ પ્રમાણમાં પ્રવાહી લેવાનું રાખવું.</p>	<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો : </p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ગંભીર પ્રકારના ચેપ માટે : સેફ્ટ્રાઝાઇમ, કેનામાયસીન, સેફ્ટ્રાયોક્ઝોન મૂત્રપિંડના ચેપો માટે : એમોકસીસીલીન, એમ્પીસીલીન, નોરફ્લોક્સાસીન</p>	<p>કાનમાં સીટી વાગવી કે સાંભળવામાં તકલીફ થવી, મૂત્રપિંડની તકલીફ</p>

<p>જેન્શન વાયોલેટ Gentian Violet</p>	
<p>આ જંતુમુક્ત કરનાર રસાયણ ત્વચા, મોઢું અને યોનિમાર્ગના ચેપમાં વપરાય છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p>1% દ્રાવણ</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>યોનિમાર્ગના ચેપો માટે : 1% દ્રાવણમાં ચોખ્ખા રૂનું પૂમડું ડુબાડવું, તે પૂમડું યોનિમાર્ગમાં અંદર ઉપરના ભાગે મૂકવું, આ પૂમડું આખી રાત મૂકી રાખવું - એવું ત્રણ રાત માટે કરવું. સવારે પૂમડું કાઢવાનું ભૂલવું નહીં.</p> <p>મોઢામાં થતી ફૂગ માટે : 1% દ્રાવણના કોગળા કરવા - 1 કોગળા મિનિટ માટે કરવા અને રોજ બે વખત કરવા.</p> <p>ત્વચામાં થતા ચેપ માટે : સૌથી પહેલાં ચેપ થએલો હોય તે ભાગ સાબુ અને પાણીથી બરાબર સ્વચ્છ કરવો અને પછી તેને સૂકવવા દેવો. તેના પછી આ દ્રાવણ ત્યાં લગાડવું. આ પ્રમાણે રોજ દિવસના ત્રણ વાર કરવું અને 5 દિવસ સુધી આ ક્રિયા કરવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p>	 <p>ચામડીનો ચચરાટ જે ભાગ પર આ દવા લગાડી હોય તે ભાગ જામલી રંગનો થઈ જાય.</p>
<p>ચેતવણી :</p>	 <p>યોનિમાર્ગમાં ઉપયોગ કરતા હોય તો તેટલા દિવસ સંભોગ ટાળો. જ્યારે એના ઉપયોગથી ચામડીમાં ચચરાટ થાય ત્યારે તેનો ઉપયોગ ન કરવો.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	 <p>બાળકના મોંમાં આ દવા લગાડ્યા પછી, બાળકને ઉંઘે માથે સૂવડાવી દેવું જેથી આ દવા મોંથી હજમ ના થઈ જાય. આ દવાથી શરીર કે કપડામાં જાંબલી રંગ બેસી જાય છે.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ત્વચાના ચેપ માટે : જિવાણુરોધક મલમ, આયોડીન મોંમાની છારી માટે : લીબુ (નાના બાળકો માટે નહીં) કે નિસ્ટેટીન યોનિમાર્ગના ફૂગથી થતા ચેપો માટે : નિસ્ટેટીન, માઇકોનેઝોલ, કલોટ્રાયમેઝોલ</p>

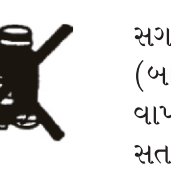

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

હીપેટાઇટીસ-બી વેક્સીન (બીવેક-Bevac, બાયોવેક-બી-Biovac-B, એન્જરીક્ષ-બી-Engerix-B, હેપાટાઇટીસ B vaccine જેનવેક-બી-Genevac-B, એચબીવેક-Hbvac, રીવેક-બી-Revac-B)																
આ રસી યકૃતના વિષાણુ-બી થી થતા ચેપ-રોગ (પ્રકાર બી) સામે રક્ષણ આપે છે.																
દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :	 <table border="0"> <tr> <td>0.5 મિલી</td> <td>5.0 મિલી</td> <td rowspan="2">બધામાં 20 માઇક્રોગ્રામ/મીલી</td> </tr> <tr> <td>1.0 મિલી</td> <td>10.0 મિલી</td> </tr> </table>	0.5 મિલી	5.0 મિલી	બધામાં 20 માઇક્રોગ્રામ/મીલી	1.0 મિલી	10.0 મિલી										
0.5 મિલી	5.0 મિલી	બધામાં 20 માઇક્રોગ્રામ/મીલી														
1.0 મિલી	10.0 મિલી															
ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :	આ રસી હંમેશા હાથના ઉપરના ભાગમાં કે થાપામાં આપવામાં આવે છે. કુલ માત્રા ત્રણ વખત ઇન્જેક્શન આપીને પૂરી કરાય છે. 1 લી વાર આપ્યા પછી લગભગ 1-2 મહિનાના અંતરે બીજી વાર આપવામાં આવે છે અને ત્યાર પછી છેલ્લી વાર લગભગ 4-12 મહિના પછી આપવામાં આવે છે.															
 માત્રા (કઈ કંપનીની બનાવેલ રસી લો છો તેની પર આધાર રાખે છે)	<table border="0"> <tr> <td></td> <td>એન્જરીક્ષ બી</td> <td>રીકોમ્બીવેક્સ એચબી</td> </tr> <tr> <td>પુખ્ત વયના માટે</td> <td>20 માઇક્રોગ્રામ</td> <td>10 માઇક્રોગ્રામ</td> </tr> <tr> <td>બાળકો માટે</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>0 થી 11 વર્ષ સુધી</td> <td>10 માઇક્રોગ્રામ</td> <td>2.5 માઇક્રોગ્રામ</td> </tr> <tr> <td>11-19 વર્ષ</td> <td>20 માઇક્રોગ્રામ</td> <td>5 માઇક્રોગ્રામ</td> </tr> </table>		એન્જરીક્ષ બી	રીકોમ્બીવેક્સ એચબી	પુખ્ત વયના માટે	20 માઇક્રોગ્રામ	10 માઇક્રોગ્રામ	બાળકો માટે			0 થી 11 વર્ષ સુધી	10 માઇક્રોગ્રામ	2.5 માઇક્રોગ્રામ	11-19 વર્ષ	20 માઇક્રોગ્રામ	5 માઇક્રોગ્રામ
	એન્જરીક્ષ બી	રીકોમ્બીવેક્સ એચબી														
પુખ્ત વયના માટે	20 માઇક્રોગ્રામ	10 માઇક્રોગ્રામ														
બાળકો માટે																
0 થી 11 વર્ષ સુધી	10 માઇક્રોગ્રામ	2.5 માઇક્રોગ્રામ														
11-19 વર્ષ	20 માઇક્રોગ્રામ	5 માઇક્રોગ્રામ														
આડઅસરો :	 કોઈક જ વાર : માથામાં દુઃખાવો, નબળાઈ, તાવ, થાકી જવું															
ઉપયોગી માહિતી :	 આ રસીને 2 થી 8 ડીગ્રી સેન્ટીગ્રેડ તાપમાનમાં રાખવી જોઈએ નહીંતો તેની ક્ષમતામાં ઘટાડો થઈ જાય છે. આ રસીને હંમેશાં હાથના ઉપરના ભાગમાં અથવા તો થાપામાં ઇન્જેક્શન દ્વારા અપાય છે.															
બીજી ઉપયોગી દવાઓ : હીપેટાઇટીસ-બી ઇમ્યુન ગ્લોબ્યુલીન																

<p>હાઇડ્રોકોર્ટીસોન (કોર્ટીસોલ) hydrocortisone or cortisol</p>	<p>(કોર્ટએસ-Corts, એફકોર્લીન-Efcorlin, હાયકોસન-Hycoson, હાયડ્રોકોર્ટીસોન સોડિયમ સક્સીનેટ- Hydrocortisone Sodium Succinate, પ્રાઇમકોર્ટ-Primcort)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>આ મલમથી સોજા આવેલો ઓછો થઇ જાય છે તેમજ જો ખંજવાળ આવતી હોય તો તે પણ ઓછી થઇ જાય છે. આનો ઉપયોગ હરસ (પાઇલ્સ) માં પણ કરી શકાય. આ દવાનું ઇન્જેક્શનનું સ્વરૂપ એલર્જી થયેલા shock માં ઘણું ઉપયોગી છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ક્રીમ/મલમ 1%, આંખના ટીપાં, નાકના ટીપાં, કાનના ટીપાં ટીકડીઓ 20 મિગ્રા, ઇન્જેક્શન 100, 200 અને 400 મિગ્રા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>હરસ, ખંજવાળ અને ચામડી પર ચાઠાં ઉપસી આવે ત્યારે - મલમ - દિવસમાં ત્રણથી ચાર વાર લગાવવો. એલર્જી થી આવેલા shock માટે : 500 મિગ્રા સ્નાયુમાં આપવું ચાર કલાક પછી - જરૂર જણાય તો ફરી આપવું. જો એલર્જીના લક્ષણો થોડી વાર પછી આવે તો મોંથી 500 મિગ્રા કે 1000 મિગ્રા લઇ લેવું (અને જરૂર જણાય તો ફરી પણ આપી શકાય)</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>જો મલમ ૧૦ દિવસથી વધારે દિવસ માટે લગાવવામાં આવે તો ચામડી પાતળી થઇ જાય.</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>મલમ લગાડેલો હોય તો તે ભાગ પાટાથી ઢાંકી ન દેવો. સગર્ભા અને ધાત્રી માતાઓ ટીકડીઓ લેવામાં જરા વિચાર કરે પણ મલમ ઉપયોગમાં લઇ શકાય છે.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>લોહીનું ઉચું દબાણ પેશાબ વધારે થવો</p>
<p>બીજા ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>એલર્જી થતા શૉક માટે - ડેક્સામીથેસોન એલર્જી કે ખંજવાળ માટે - ડાયફિનહાયડ્રેમાઇન</p>	
<p>અન્ય ઉપયોગો :</p>	<p>સતત દમ રહેવો. (સ્ટેટસ અસ્થમેટીકસ) મગજના આવરણનો ટી.બી.</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>હાઇડ્રોક્સીઝીન hydroxyzine</p>	<p>(એટેરેક્સ-Atarax)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>આ દવા, શરીરમાં થતા હીસ્ટામીન નામના પદાર્થની અસર થવા દેતી નથી અને તેનો ઉપયોગ એલર્જીથી થતી ખંજવાળને કાબુમાં લાવવાનું છે. કોઇવાર આ દવા એલર્જીથી થતા ઉબ્કા, ઉલ્ટી અને ચિંતાને પણ દૂર કરે છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ 10 મીગ્રા અને 25 મિગ્રા પ્રવાહી 100 મિલી (10 મિગ્રા/5 મિલી) ઇન્જેક્શન 2 મીલી (25 મિગ્રા/1 મિલી)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>ખંજવાળ માટે 25 થી 50 મિગ્રા - ટીકડી સ્વરૂપે - દિવસમાં ત્રણ કે ચાર વાર ચિંતા ઓછી કરવા 25 થી 50 મિગ્રા - ટીકડીઓના સ્વરૂપે દિવસમાં 4 વાર એલર્જી શૉક માટે : 25 મિગ્રા ઇન્જેક્શન - સ્નાયુમાં બાળકો માટે 50 મિગ્રા ઇન્જેક્શન - સ્નાયુમાં વયસ્ક લોકો માટે</p>	
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભાવસ્થાના પહેલા ત્રણ મહીના (બાકીની સગર્ભાવસ્થામાં અને સ્તનપાન કરાવતી વખતે આ દવા ત્યારેજ વાપરવી કે જ્યારે બીજી કોઇ દવાનો વિકલ્પ ન હોય) સતર્ક રહેવું હોય તો આ દવા ન વાપરવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p> 	<p>મોં સૂકાઇ જવું, ઉંઘ આવવી, ભૂખ મરી જવી વગેરે</p>	
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઇ જાય તો :</p>		<p>ઉંઘ આવવી</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ : ખંજવાળ કે એલર્જી માટે : ડાઇફેનહાઇડ્રેમાઇન, પ્રોમિથાઝીન ચિંતા માટે : ડાયઝેયામ</p>		

<p>આઇબુપ્રોફેન ibuprofen</p>	<p>(બ્રેન-Bren, બ્રુફેન-Brufen, ઇબુજેસિક-Ibugesic, ઇબુસીન્થ-Ibusynth, નોરસ્વેસ-Norswes)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>કોઇપણ જગ્યાનો દુઃખાવો, કોઇપણ જાતનો સોજાકે તાવમાં આ દવા વાપરી શકાય. માસિક વખતે થતા દુઃખાવા અને બેચેની દૂર કરવા માટે તેમજ ‘વા’ ને લીધે થતા દર્દ માટે પણ આ દવાનો ઉપયોગ કરી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ : 200 મિ.ગ્રા. 600 મિ.ગ્રા. 400 મિ.ગ્રા. 800 મિ.ગ્રા. પ્રવાહી : 60 મિલી (125 મિગ્રા/5 મિલી)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>200 થી 400 મિગ્રા, દિવસમાં 4 થી 6 વખત લઇ શકાય. (દિવસ દરમિયાન માત્રા 2400 મિગ્રાથી વધવી ના જોઇએ)</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઇએ :</p>		<p>પેટમાં ચાંદા હોય તો ન લેવી સર્ગભાવસ્થામાં છેલ્લા 3 મહિના દરમિયાન</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>પેટમાં બળતરા પેટમાં દુઃખાવો</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>શસ્ત્રક્રિયા કરાવી હોય તો અઠવાડિયા સુધી આ દવા ન લેવી જોઇએ.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>જો ખાવાના સાથે લીધી હોય તો ઉત્તમ પરિણામ આવે છે. (ખાવાનું જો ડેરીની કોઇપણ પેદાશ હોય તો વધુ સારું)</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ : દુઃખાવા, સોજાકે તાવ માટે : એસ્પીરીન દુઃખાવા અને તાવ માટે : એસીટામીનોફેન સખત દુઃખાવા માટે : કોડીન, મોર્ફીન</p>		

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

આઇસોનીઆઝીડ (આઇસોનેક્ષ-Isonex, સોલોનેક્ષ-Solonex) isoniazid	
ક્ષયરોગની સારવારમાં આ દવા બહુ ઉપયોગી છે. (ક્ષયરોગની સારવારમાં આ દવા બીજી ક્ષયવિરોધી દવાઓ સાથે લેવાની હોય છે.)	
દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :	 ટીકડીઓ : 100 મિગ્રા અને 300 મિગ્રા પ્રવાહી : 50 મિગ્રા/5 મિલી
ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :	 ક્ષયવિરોધી બધી દવાઓની માત્રા જુદી જુદી પદ્ધતિઓમાં જુદી જુદી છે.
કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :	 ચક્રત-લીવર-પરનો સોજો લીવરની કોઈપણ તકલીફ/રોગ પહેલા આ દવા લીધી હોય અને લીવરમાં તકલીફ થતા બંધ કરવી પડી હોય.
આડઅસરો :	 હાથ અને પગમાં ઝણઝણાટી થાય કે પછી દુઃખાવો થાય. લીવરનો સોજો (કે જેના લક્ષણો છે થાકી જવું, ભૂખ ન લાગવી, ઉબ્કા, ઉલ્ટી, ઘેરા રંગનો પેશાબ થવો અથવા તો આંખની કીકી પીળાશ પડતી થવી) આવું જો થાય તો તરત દવાનો ઉપયોગ બંધ કરી દેવો.
ઉપયોગી માહિતી :	 દિવસમાં 300 મિગ્રાથી વધુ માત્રામાં દવા ન લેવી. ક્ષય માટે દવાનો આખો કોર્સ પૂરો કરવો કે જેથી કરીને બીજાઓને ચેપ ન લાગે.
દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :	 ઉબ્કા, ઉલ્ટી, બોલવામાં તોતડાવું, ચક્કર જેવું લાગવું, સ્પષ્ટ જોવામાં તકલીફ જો વધારે માત્રામાં દવા લેવાની હોય તો 1 ગ્રામ પાયરીડોક્સીન રોજ લેવું.

<p>કેનામાયસીન kanamycin</p>	<p>(કેનોમેક-Kannamac, કેનાસીન-Kanacin)</p>	
<p>અમાઇનો ગ્લાઇકોસાઇડસ વિભાગની આ એક અગત્યની જિવાણુનાશક દવા છે. આ દવા ઘણા ગંભીર પ્રકારના ચેપોની સારવારમાં તેમજ ગોનોરિયાની સારવારમાં વપરાય છે. અન્ય વધારે સલામત જિવાણુનાશક દવાઓ ઉપલબ્ધ ના હોય ત્યારે જ આ દવા વાપરવી.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ઇન્જેક્શન : 500 મિગ્રા, 750 મિગ્રા, 1000 મિગ્રા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>ગંભીર પ્રકારના ચેપો માટે : સ્ત્રીના વજન પ્રમાણે દવાની માત્રા નક્કી કરવી. 15 મિગ્રા પ્રતિ કિલો પ્રમાણે કુલ માત્રા થાય અને સરખા બે ભાગમાં વહેંચીને દરેક ભાગ દિવસમાં બે વાર 5 થી 7 દિવસ સુધી ઇન્જેક્શન આપવા અથવા 500 મિગ્રા ઇન્જેક્શન (સ્નાયુમાં) દિવસમાં બે વાર - 5 થી 7 દિવસ સુધી</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભાસ્ત્રીઓ, મૂત્રાશયની બીમારીવાળા લોકો, જે અમાઇનો ગ્લાઇકોસાઇડસ વિભાગની બીજી દવાઓની એલર્જી હોય તો</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>મૂત્રાશયની તકલીફ બહેરાશ</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>જે સાંભળવામાં તકલીફ થતી હોય કે પછી કાનમાં કોઇ વિચિત્ર અવાજ સંભળાતો હોય તો આ દવા બંધ કરી બીજી કોઇ દવા લેવી, ખૂબ પ્રવાહી પીવું</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઇ જાય તો :</p>		<p>કાનમાં વિચિત્ર અવાજ સંભળવા કે સાંભળવામાં મુશ્કેલી પડવી, મૂત્રની તકલીફો</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>ગંભીર આડઅસરો અને દવાની માત્રા ગણવાની મુશ્કેલી ના કારણે અન્ય વધુ સલામત જિવાણુનાશક દવાઓ ઉપલબ્ધ ના હોય તો જ આ દવાનો ઉપયોગ કરવો જોઈએ.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ગંભીર પ્રકારના ચેપો કે ગોનોરિયા માટે : સેફીકઝાઇમ, સેફ્ટ્રાયોકઝોન, નોરફ્લોક્સાસીન</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

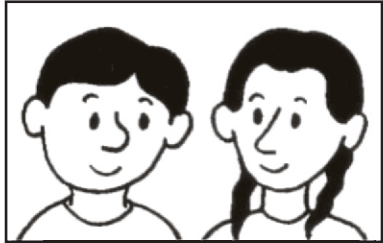
<p>કીટોકોનેઝોલ ketoconazole</p>	<p>(ફંગીસાઇડ-૨૦૦-Fungicide-200, કેનાઝોલ-Kenazol, નીઝરાલ-Nizral)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>કુગથી થતા ચેપો (જેવા કે મોંઢામાંની છારી) ની સારવારમાં આ દવા વપરાય છે. જો દર્દીને એઇડ્સ હોય તો જ આ દવાનો ઉપયોગ થાય છે. આ દવા ખૂબ મોંઘી છે અને કોઇવાર તેને મેળવવામાં પણ મુશ્કેલી પડે છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ 200 મિગ્રા ત્વચા પર લગાવવાનો મલમ વાળનો શેમ્પૂ - 2%</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>કુગથી થતા ચેપ માટે : દિવસમાં 200 મિગ્રા - એકસાથે લઇ લેવી. સારવાર 10 દિવસ ચાલુ રાખવી. છારી (મોંની અંદરનો કૂગનો ચેપ) 200 મિગ્રા દિવસમાં બે વાર - 14 દિવસ માટે</p>	
<p>આડઅસરો :</p> 	<p>ઉબકા ઉલ્ટી</p>	
<p>ચેતવણી :</p> 	<p>સગર્ભાવસ્થા, સ્તનપાન કરાવતી મહિલાઓ, મલમ કે શેમ્પૂને યોનિમાર્ગમાં ન મૂકવો, ભૂખ્યાપેટે ન લેવી, જો દાઢ સાથે લેવામાં આવે તો hot flashes થવાની સંભાવના છે.</p>	
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p> 	<p>નારંગી કે મોસંબીના રસ સાથે લેવામાં આવે તો ઘણી સારી અસર કરે છે.</p>	
<p>બીજા ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>જો કૂગનો ચેપ હોય અને સંભોગથી થતા ચેપનો હોય તો નિસ્ટેટીન, કલોટ્રાયમેઝોલ</p>	

<p>મેગ્નેશિયમ સલ્ફેટ magnesium sulfate</p>	
<p>જે સગર્ભા સ્ત્રીને લોહીનું ઉંચું દબાણ રહેતું હોય, પગે સોજા આવી ગયા હોય અને તેને તાણ પણ આવવા લાગે તો તેને માટે મેગ્નેશિયમ સલ્ફેટ એક ખૂબ સારી દવા છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	 <p>ઇન્જેક્શન : 10%, 12.5%, 25%, 50%</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	 <p>તાણ માટે : 10 ગ્રામનું ઇન્જેક્શન સ્નાયુમાં</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	 <p>જો મહિલાને મૂત્રપિંડની બિમારી હોય તો</p>
<p>ચેતવણી :</p>	 <p>આ દવાનો ઉપયોગ ત્યારે જ કરવો જ્યારે લોહીનું દબાણ 160/110 કરતાં વધારે હોય આ દવા આપી દીધા પછી, મહિલાનું લોહીનું દબાણ થોડી-થોડી વારે માપતા રહેવું. આ દવા જો વધારે અપાઇ જાય તો મહિલાનો શ્વાસોચ્છવાસ બંધ થઇ શકે છે.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	 <p>વધારે માત્રાનું ઇન્જેક્શન આપવાનું હોય ત્યારે જાડી સોયનો ઉપયોગ કરવો પડે છે કે જે કષ્ટદાયક નીવડી શકે એટલા માટે કુલ માત્રાના બે ભાગ પાડી દરેક ભાગ એક થાપામાં આપી દેવો.</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઇ જાય તો :</p>	 <p>પરસેવો થવો, નબળાઇ, લોહીનું દબાણ ઘટી જવું, શ્વાસ લેવામાં તકલીફ</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ : તાણ માટે : ડાયઝેપામ</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>મિટ્રોક્સીપ્રોલોન્સ્ટીરોન એસીટેટ medroxyprogesterone acetate</p>	<p>(ડીવાયરી-Deviry, ડબ-Dub, મોડસ-Modus, ઓર્ગામિડ-Orgamed, પ્રોવેરા-Provera)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>શરીરમાં કુદરતી રીતે પેદા થતા અંતઃસ્ત્રાવ-પ્રોલોન્સ્ટીરોનનું આ એ રાસાયણિક સ્વરૂપ છે. અંતઃસ્ત્રાવના સ્તરમાં થતા ફેરફારની લીધે ઘણીવાર માસિક અનિયમિત થઈ જાય છે. (આ મોટા ભાગે રજાનીવૃત્તિના સમયે જોવા મળે છે) અને તે વખતે આ દવાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. કુટુંબ નિયંત્રણ માટેના ઉપયોગ માટે જુઓ પ્રકરણ- ૧૨</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ : 2.5 મિગ્રા, 5 મિગ્રા અને 10 મિગ્રા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>બહુ વધારે પ્રમાણમાં માસિક આવતું હોય ત્યારે 10 મિગ્રા, દિવસમાં એક વાર - દસ દિવસ માટે (જો તો પણ રક્તસ્ત્રાવ બંધ ના થાય તો વધુ 10 દિવસ દવા લેવી)</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>યકૃત (લીવર) ના ચેપવાળી સ્ત્રીઓ સ્તનનું કેન્સર યોનિમાર્ગના મુખનું કેન્સર</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>ઉબકા થાકી જવું માથાનો દુઃખાવો</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>જો 20 દિવસની સારવાર પછી પણ રક્તસ્ત્રાવ ચાલુ રહે તો આરોગ્ય કાર્યકરને જાણ કરવી.</p>

મિથાઇલ અર્ગોનોવિન methyl ergonovine	
<p>સુવાવડ પછી થતા વધુ પડતા રક્ત સ્રાવની સારવારમાં આ દવા વપરાય છે; તે ગર્ભાશય તેમજ રક્તવાહિનીઓના સ્નાયુઓનું સંકોચન કરી રક્તસ્રાવ અટકાવે છે. આ દવા અર્ગોમેટ્રીનકે અર્ગોનોવિન જેવી છે.</p>	
માઇકોનેઝોલ miconazole	<p>(ગાયનો-ડાક્ટરીન-Gyno-Daktarin, કેન્ડીસ્ટેટ-Candistat, કેન્ડીઝોલ-Candizole, ડાક્ટરીન-Daktrin, માયકોજેલ-Micogel, ઝોલ-Zole)</p> <p style="text-align: right;">ચેતવણી </p>
<p>યોનિમાર્ગમાં થતા ફૂગના ચેપોની સારવારમાં આ દવા વપરાય છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p> જેલ (યોનિમાર્ગમાં લગાડવા માટે) - 2% ક્રીમ - 2%, યોનિમાર્ગમાં મૂકવાની ટીકડી 100 મિગ્રા, 200 મિગ્રા મલમ (ચામડી માટેનો)/લોશન/પાઉડર - 2% આંખમાં આંજવા applicaps - 1% (w/v)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p> ફૂગથી થતા ચેપ માટે : ક્રીમ : 5 ગ્રામ ક્રીમ યોનિમાર્ગમાં રોજ રાત્રે સાત દિવસ સુધી મૂકવું. 100 mgm ની ટીકડી સાત દિવસ માટે રોજ રાત્રે મૂકવી. 200 mgm ની ટીકડી ત્રણ દિવસ માટે રોજ રાત્રે મૂકવી.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	<p> સગર્ભાવસ્થાના પહેલા ત્રણ મહીના</p>
<p>આડઅસરો :</p>	<p> ચચરાટ કે બળતરા થાય.</p>
<p>ચેતવણી :</p>	<p> જો માઇકોનેઝોલથી ચચરાટ થાય, તો તેનો વપરાશ અંધ કરી દેવો. ત્રણ-ચાર દિવસ સુધી સમાગમ ટાળવો, જેથી કરીને તમારા સાથીને ચેપ ના લાગે. આંખથી દૂર રાખવું</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ફૂગથી થતા ચેપ માટે : નીસ્ટેટીન, કલોટ્રાયમેઝોલ, જેન્શન વાયોલેટ (જામલી દવા), કિટોકોનેઝોલ</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>મેટ્રોનિડેઝોલ metronidazole</p>	<p>(એરિસ્ટોજીલ-Aristogyl, ફ્લેજીલ-Flagyl, મેટ્રોજીલ-Metrogyl, કોમ્પેબા-Compeba)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>યોનિમાર્ગમાં ટ્રાયકોમોનાસ કે ફૂગને લીધે થતા ચેપમાં આ દવા વપરાય છે. કોઈ જીવાણુજન્ય ચેપ કે અમીબીક જાતના મરડામાં પણ આ દવા ખૂબ સારા પરિણામ આપે છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ : 200 મીગ્રા અને 400 મીગ્રા પ્રવાહી : 200 મીગ્રા/5 મિલીમાં ઇંજેક્શન : 100 મીલી (5 મિગ્રા/1 મીલીમાં) યોનિમાર્ગમાં મૂકવા માટે જેલ 30 ગ્રામ (10 મી.ગ્રામ/ગ્રામ)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>સુવાવડ પછી થતા ચેપની સારવારમાં અથવાતો પેટુ પર થતા સોજામાં 500 મિગ્રા દિવસમાં બે વાર - દસ દિવસ માટે (બીજી દવાઓ સાથે) યોનિમાર્ગના સાધારણ ચેપ માટે : દિવસમાં બે વાર યોનિમાર્ગમાં જેલ મૂકવી. યોનિમાર્ગના ચેપ માટે : (ટ્રાયકોમોનાસ, ફૂગ કે બીજા જીવાણુઓ) જો દર્દી સગર્ભા ના હોય તો 2 ગ્રામની ટીકડીઓ એકજ વાર લેવી. સગર્ભાવસ્થામાં 400 મિગ્રાની ટીકડીઓ દિવસમાં બે વાર લેવી અને દવા 7 દિવસ સુધી લેવી. ગર્ભપાત પછીના ગંભીર પ્રકારના ચેપ માટે : 400 મિગ્રા (મોઢા વાટે) દિવસમાં ચાર વાર અથવા દિવસમાં બે વાર 1 ગ્રામનું ઇંજેક્શન શિરામાં આપવું. લોહી સાથે ઝાડા થાય ત્યારે (તાવ હોય કે ના હોય) 400 મિગ્રા, દિવસમાં ત્રણ વાર, 7 દિવસ માટે અમીબિઆસીસ - દિવસમાં કુલ 35 થી 50 મિગ્રા દર 1 કિલો વજન દીઠ. કુલ માત્રાના ત્રણ સરખા ભાગ કરી દિવસમાં ત્રણ વાર લેવું 5 થી 7 દિવસ સુધી સારવાર ચાલુ રાખવી. (એટલે કે 400 થી 800 મીગ્રા, દિવસમાં ત્રણવાર 5 થી 7 દિવસ સુધી)</p>	
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>જેને યકૃત (લીવર)ની કોઈપણ જાતની તકલીફ હોય તે</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>મોંઘા ધાતુનો સ્વાદ આવવો, ઘેરા રંગનો પેશાબ થવો, પેટમાં ગરબડ થવી, ઉબ્કા, માથાનો દુઃખાવો</p>
<p>ચેતવણી :</p> 	<p>જો શરીરનો કોઈ પણ ભાગ જૂઠો પડી ગયેલો લાગે તો દવા લેવાની બંધ કરવી. જો સગર્ભાવસ્થાના પહેલા ત્રણ મહીના હોય તો બની શકે ત્યાં સુધી આ દવા ન લેવી. જો લેવી જ પડે એમ હોય તો મોટી માત્રામાં દવા ન લેવી. ઘાત્રી માતાઓ માટે મોટી માત્રામાં દવા લેવી સલામત છે.</p>	
		<p>ઉપયોગી માહિતી : </p> <p>સ્ત્રી અને પુરુષ, બન્નેની સારવાર કરવી જોઈએ. આ દવા લેતી વખતે મદ્યપાન કરવું નહીં. તેનાથી સખત ઉબ્કા આવવાની તકલીફ થઈ શકે છે.</p> <p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ : ફૂગ અને ટ્રાયકોમોનાસ માટે : ટીનીડાઝોલ એઇડ્સના દર્દીમાં ઝાડા અટકાવવા કોટ્રાયમોક્ઝેઝોલ અથવા નોરફ્લોક્સાસીન</p>

<p>મીફેપ્રીસ્ટોન mifepristone</p>	<p>(મીફેજેટ-Mifeget)</p>
<p>આ દવા જ્યારે મીસોપ્રોસ્ટોલ સાથે વપરાય ત્યારે તે ગર્ભપાત માટે વાપરી શકાય. આ દવા ફક્ત કોઈ ખાસ કાર્યક્રમ ચાલુ હોય તો જ ઉપલબ્ધ છે અને તે ઉપરાંત તે મોટા દવાખાનામાં પણ ઉપલબ્ધ છે. જ્યાં મહિલાઓને એના ઉપયોગ પછી નિરીક્ષણ હેઠળ રાખી શકાય. જેથી કોઈ અઘટિત ઘટના બને તો તેની સારવાર આપી શકાય.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p>ટીકડીઓ 200 મિગ્રા (ત્રણ ટીકડીઓનું પેકેટ)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p>ગર્ભપાત માટે : 2 મહિનાની સગર્ભાવસ્થા થાય તે પહેલા 600 મિગ્રા ટીકડીઓ એક વાર મોં વાટે આપવાની. તેના 48 કલાક પછી, બીજી દવા જેવી કે મીસોપ્રોસ્ટોલ, 400 માઇક્રોગ્રામ યોનિમાર્ગમાં ઉંચે મૂકવામાં આવે છે.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	<p>જેમને છેલ્લું માસિક આવ્યે 9 અઠવાડિયા થઈ ગયા હોય.</p>
<p>આડઅસર :</p>	<p>પેટમાં ચૂંક આવવી, ઉબ્કા, ઝાડા, પેટમાં દુઃખાવો થવો, ઉલ્ટી, યોનિમાર્ગ વાટે રક્તસ્રાવ થવો.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	<p>બીજી દવા આખ્યાના 48 કલાક દરમિયાન પેટમાં ચૂંક સાથે અને યોનિમાર્ગથી રક્તસ્રાવ સાથે ગર્ભપાત મોટાભાગે થઈ જાય છે.</p> <p>જો આ દવાથી ગર્ભપાત ન થાય તો પછી મેન્યુઅલ વેક્યુમ એસ્પીરેશન (MVA) અથવા ડાયલેટેશન-ક્યુરેટાજ (ડી એન્ડ સી) ની જરૂર પડે છે.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ : મીસોપ્રોસ્ટોલ</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>મીસોપ્રોસ્ટોલ (મીસોપ્રોસ્ટ-Misoprostol) misoprostol</p>	
<p>હોજરી (પેટ)માં થતા ચાંદા માટે આ દવા વપરાય છે. તેનો ઉપયોગ ગર્ભપાત કરવામાં પણ થાય છે કારણકે તેનાથી ગર્ભાશયના સ્નાયુઓનું સંકોચન થાય છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p>ટીકડીઓ : 100 માઇક્રોગ્રામ, 200 માઇક્રોગ્રામ</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p>ગર્ભપાત માટે : 400 માઇક્રોગ્રામની એક ટીકડી યોનિમાર્ગમાં મૂકવી. બે 12 કલાકમાં રક્તસ્રાવ શરૂ ના થાય તો ફરીથી મૂકવી. ફરી પણ બે 12 કલાકમાં રક્તસ્રાવ ના થાય તો બે અઠવાડિયા પછી ફરી પ્રયત્ન કરવો. હોજરીના ચાંદા માટે : 400 થી 800 માઇક્રોગ્રામ દિવસ દરમિયાન લેવી. આ માત્રા 2 થી 4 વખત ભાગ કરીને લેવી અને સારવાર 4-8 અઠવાડિયા ચાલુ રાખવી.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	<p>ગર્ભાવસ્થાના ત્રણ મહીના પછી આ દવાનો ઉપયોગ ન કરવો નહીં તો ગર્ભાશય ફાટી જાય.</p>
<p>આડઅસરો :</p>	<p>ઉબ્કા, ઉલ્ટી, ઝાડા, માથાનો દુઃખાવો બે સ્તનપાન ચાલુ હોય તો બાળકને ઝાડા થવાનો સંભવ છે.</p>
<p>ચેતવણી :</p>	<p>400 માઇક્રોગ્રામથી વધારે માત્રા એક વખત સામટી ન મૂકવી અથવા તો દર 12 કલાકે મૂકી શકાય. કારણકે વધુ મૂકવાથી ગર્ભાશય ફાટી જઈ શકે.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p> <p>પેટમાં સખત દુઃખાવો થવો અને યોનિમાર્ગ દ્વારા પુષ્કય રક્તસ્રાવ થવો. (તરત તબીબની સલાહ લેવી જોઈએ)</p>
<p>મીસો પ્રોસ્ટોલથી પૂર્ણ ગર્ભપાત થવામાં કેટલાક કલાકથી માંડીને કેટલાક દિવસો વીતી જાય છે. મોટા ભાગે પૂર્ણ ગર્ભપાત થતો જ નથી. દવા લીધા પછી રક્તસ્રાવ શરૂ થયા પછી ડોક્ટરની દેખરેખ મેળવવી આવશ્યક છે. જેથી પૂર્ણ ગર્ભપાત કરવામાં યોગ્ય મદદ મળે.</p>	<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ : ભારતમાં ઇન્જેક્શન કાર્બોપ્રોસ્ટ (Carboprost) અને ડાયનો પ્રોસ્ટોન-Dinoprostone (PGE-2, જેલ કે યોનિમાં મૂકવાની ટીકડી) તબીબી ગર્ભપાત માટે, પ્રસૂતિ કરાવવા, પ્રસૂતિબાદના રક્તસ્રાવ માટે વપરાય છે.</p>

<p>નાઇટ્રોફ્યુરેન્ટોઇન nitrofurantoin</p>	<p>(ફ્યુરાડેન્ટીન-Furadantin)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>મૂત્રપિંડ તેમજ મૂત્રાશયના ચેપોમાં વપરાતી આ એક જીવાણુનાશક દવા છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ 50 મિગ્રા અને 100 મિગ્રા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>મૂત્રાશયના ચેપ માટે : 50 મિગ્રા દિવસમાં ચાર વખત - 7 દિવસ માટે મૂત્રપિંડના ચેપ માટે : 100 મિગ્રા, દિવસમાં ચાર વખત - 7 દિવસ માટે</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>મૂત્રપિંડમાં ચેપ લાગ્યા પહેલા જો મૂત્રપિંડની કામ કરવાની ક્ષમતામાં કંઈ ઉણપ હોય તો સગર્ભાવસ્થાના છેલ્લા મહિનામાં</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>ઉબ્કા, ઉલ્ટી, માથાનો દુઃખાવા, “ગેસ” થવો</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>ઉલ્ટી, છાતીમાં દુઃખાવો</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>મૂત્રપિંડ કે મૂત્રાશયના ચેપ માટે : એમ્પીસિલીન, એમોકસીસિલીન, કો-ટ્રાયમોક્ઝેઝોલ, એરીથ્રોમાયસીન, નોરફ્લોક્સાસીન</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

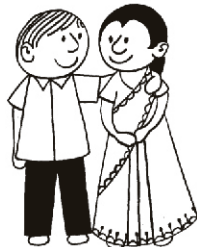
<p>નોરફ્લોક્સાસીન norfloxacin</p>	<p>(બાયોફ્લોક્ઝીન-Biofloxacin, નોર-યુ-Nor-u, નોરફ્લોક્ષ-Norflox, નોરીલેટ-Norilet, ક્વીનોલોક્ષ-Quinolox, ટેમ્પ્ફ્લોક્ષ-Tampflox)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>ક્વીનોલોન વિભાગની આ એક જીવાણુનાશક દવા છે, જેનો ઉપયોગ ગોનોરિયા, મૂત્રાશયના ચેપો, મૂત્રપિંડના ચેપો અને ગંભીર પ્રકારના ઝાડાની સારવારમાં થાય છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ : 100, 200 અને 400 મિગ્રા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>મૂત્રાશયના ચેપ માટે : 400 મિગ્રાની ટીકડી દિવસમાં બે વાર 3 દિવસ માટે લેવી. (જમવાના એક કલાક પહેલા કે બે કલાક પછી લેવી) મૂત્રપિંડના ચેપ માટે : 400 મિગ્રાની ટીકડી દિવસમાં બે વાર 10 દિવસ માટે લેવી. (ખાવાના એક કલાક પહેલાં કે બે કલાક પછી લેવી) પેદુના સોજાની સારવારમાં અથવા તો યોનિમાર્ગમાંથી નીકળતા પ્રવાહીની સારવાર કે ગોનોરિયા માટે 800 મિગ્રા એક જ વાર લેવી એઇડસ વાળા વ્યક્તિને ઝાડા થાય તો તેની સારવારમાં 400 મિગ્રા દિવસમાં બે વાર 5 દિવસ માટે</p>	
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભાસ્ત્રીઓ, સ્તનપાન કરાવતી માતાઓ, 16 વર્ષની ઉપરથી નીચે જેને ક્વીનોલોન વિભાગની કોઇપણ જીવાણુનાશક દવાની એલર્જી હોય.</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>Light headedness કેફીન નામના તત્વની અસરમાં વધારો, ઉબ્કા, ખાવાની ઇચ્છા ન થવી-ઝાડા, પેટમાં ચૂંક આવવી, ચામડી પર ચાઠા ઉપસી આવવા.</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>પુષ્કળ પાણી સાથે દવા લેવી, લોહતત્વ કે ઝીન્ક વાળી દવાઓ કે એન્ટાસીડ ચાલુ હોય તો આ દવા ન લેવી. જો નોરફ્લોક્સાસીનથી પ્રતિક્રિયા (એલર્જી) થાય તો દવા લેવી બંધ કરવી.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>મૂત્રપિંડ કે મૂત્રાશયના ચેપો માટે : એમ્પીસીલીન, એમોકસીસિલીન, કોટ્રાયમોક્ઝેઝોલ, ઇરીથ્રોમાયસીન, નાઇટ્રોફ્યુરેન્ટોઇન ગોનોરિયા માટે : સીપ્રોફ્લોક્સાસીન, સેફ્ટ્રાયોક્ઝોન, સેફીકઝાઇમ, કેનામાયસીન એઇડસના દર્દીમાં ઝાડા માટે : મેટ્રોનિડેઝોલ, કોટ્રાયમોક્ઝેઝોલ</p>	

<p>નીસ્ટેટીન nystatin</p>	<p>(માયકોસ્ટેટીન-Mycostatin, માયકોસ્ટેટીન વજાઈનલ-Mycostation Vag.)</p>
<p>આ એક ફૂગથી લાગતા ચેપની સારવારમાં અપાતી દવા છે. તેનો ઉપયોગ મુખ્યત્વે મોઢાના, ત્વચાનો કે યોનિમાર્ગના ફૂગથી થતા ચેપોની સારવારમાં થાય છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p> ટીકડીઓ : 5 લાખ યુનિટ યોનિમાર્ગમાં મૂકવાની ટીકડી - 1 લાખ યુનિટ મલમ : 1%</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p> મોઢાના કે ગળાના ચેપ માટે : દિવસમાં ત્રણ કે ચાર વાર મોઢામાં મમળાવવી. યોનિના ચેપ માટે : રોજ રાત્રે સૂતી વખતે 1 ટીકડી યોનિમાં 10 થી 14 દિવસ માટે મૂકવી. ચામડીના ચેપ માટે : દિવસમાં ત્રણ વાર મલમ લગાવવો.</p>
<p>ચેતવણી :</p>	<p> જો નિસ્ટેટીનથી બળતરા કે ચચરાટ થાય તો વાપરવી નહીં. 3 કે 4 દિવસ સુધી સમાગમ ટાળવો, નહીં તો જાતીય સાથીને ચેપ લાગી જવાની સંભાવના છે.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	<p> નીસ્ટેટીન ફક્ત કેન્ડીડીઆ નામની ફૂગથી થતા ચેપમાં જ વાપરવામાં આવે છે. માઇકોનેઝોલ બીજી ફૂગથી થતા ચેપમાં પણ વાપરી શકાય. કલોટ્રાયમેઝોલ વાપરવામાં સરળ અને પ્રમાણમાં સસ્તી દવા છે.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ચીસ્ટ (એક જાતની ફૂગ) થી થતા ચેપ માટે માઇકોનેઝોલ, કીટોકોનેઝોલ, કલોટ્રાયમેઝોલ, વિનેગર (સરકો), જેન્શન વાયોલેટ (જામલી દવા)</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

ઓક્સીટોસીન oxytocin	(ગાયનોટોસીન-Gynotocin, મેરીટોનીન-Meritonin, પીટોસીન-Pitocin, સીન્ટોસીનોન-Syntocinon)
ગર્ભાશયના સ્નાયુઓ અને રક્તવાહિનીઓનું સંકોચન કરીને સુવાવડ પછી થતા રક્તસ્રાવને કાબુમાં લાવવાનું કામ આ દવા કરે છે. જો ઓરને બહાર આવતા એક કલાક જેટલો સમય વીતી જાય તો પણ આ દવા વાપરી શકાય.	
દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :	 ઇન્જેક્શન : 1 મિલીમાં 5 યુનીટ
ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :	બાળકના જન્મ પછી 10 યુનીટસનું ઇન્જેક્શન સ્નાયુમાં આપવામાં આવે છે. જો જરૂર જણાય તો દર દસ મિનીટના આંતરે આ દવા ફરી આપી શકાય. સુવાવડની શરૂઆત કરવા માટે (Induction of labour) આવા વખતે ગ્લુકોઝ - 5% નો 500 મિલીનો બાટલો નસમાંથી આપવામાં આવે છે, જેમાં 5 યુનીટ દવા નાખવામાં આવે છે.
આડઅસરો :	 આ દવાથી ગર્ભાશયના સ્નાયુઓનું સંકોચન થાય છે. કોઈ વાર આ સંકોચન એટલું જોરદાર હોય છે કે ગર્ભાશયના સ્નાયુઓને તેના પછી વિરામ નથી મળતો અને ગર્ભાશય ફાટી જઈ શકે છે.
ચેતવણી :	 લોહીનું ઉંચું દબાણ આ દવાનો ઉપયોગ ગર્ભપાત કરવા ન કરવો જોઈએ નહીં તો ગર્ભપાત પહેલા જ સ્ત્રીનું મૃત્યુ થઈ શકે. આ દવાનો ઉપયોગ સુવાવડને ઝડપી બનાવવા ન કરવો નહીં તો તે માતા અને બાળક બન્ને માટે ખતરા રૂપ થઈ શકે. બાળક બહાર આવે તે પહેલા આ દવા ન આપવી.
બીજી ઉપયોગી દવાઓ :	સુવાવડ પછીના અતિશય રક્તસ્રાવ માટે : અર્ગોમેટ્રીન વાપરવી જોઈએ.

<p>પેરાસીટીમોલ (એસીટામીનોફેન) paracetamol (acetaminophen)</p>	<p>(કાલપોલ-Calpol, ક્રોસીન-Crocin, ફેબ્રેક્સ-Febrex, ફેબ્રીનીલ-Febrinil, પેસીમોલ-Pacimol, મેટાસીન-Metacin, અલ્ટ્રાજીન-Ultragin)</p>
<p>એક જ દવાના આ બે નામ છે અને આ દવા દર્દશામક અને તાવ ઓછો કરનારી છે. આ દર્દશામક દવા ઘણી સલામત છે. પેટમાં ચાંદુ હોય તેવી વ્યક્તિઓ પણ આ દવા એસ્પીરીન કે આયબુપ્રોફેનની જગ્યાએ લઈ શકે છે. આ દવાનો ઉપયોગ સગર્ભાસ્ત્રીઓ પણ કરી શકે છે અને જે ઓછી માત્રામાં લેવામાં આવે તો બાળકોને પણ આ દવા આપી શકાય.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	 <p>ટીકડીઓ 300 મિગ્રા, 500 મિગ્રા, 650 મિગ્રા નાના છોકરાઓ માટેની ટીકડીઓ 125 અને 250 મિગ્રા પ્રવાહી (60 મિલી) 125 મિગ્રા/5 મિલી ટીપાઓ (15 મિલી) 150 મિગ્રા/1 મિલી ઇન્જેક્શન 150 મિગ્રા/મિલી, 1 મીલી</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	 <p>500-1000 મિગ્રા દિવસમાં 4 થી 6 વાર દિવસમાં 4 ગ્રામથી વધારે ન લેવી બાળકોમાં માત્રા - 15 મિગ્રા દર કિલો વજન પ્રમાણે દિવસમાં 4 વખત</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	 <p>મૂત્રતંત્રના રોગો યકૃતના રોગો</p>
<p>ચેતવણી :</p>	 <p>જે તાવ કે દુઃખાવો ત્રણ દિવસ કરતાં વધુ સમય રહે તો તબીબની સલાહ લેવી. યકૃતને નુકશાન પહોંચી શકે જે આ દવા વધુ માત્રામાં લેવાઈ ગઈ હોય અથવા તો આ દવા દાડૂના સેવન પછી લેવાઈ હોય</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	 <p>આ દવાથી રોગ મટતો નથી - ફક્ત તાવ કે દુઃખાવો ઓછો થાય છે. આ તાવ કે દુઃખાવાનું કારણ શોધી તેની સારવાર કરવી ઘણું મહત્વનું છે.</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>	 <p>ઉબકા ઉલ્ટીઓ પેટમાં દુઃખાવો થવો</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>દુઃખાવા, તાવ કે સોજા માટે : એસ્પીરીન, આયબુપ્રોફેન (સગર્ભાવસ્થામાં ન લઈ શકાય) સખત દુઃખાવા માટે : કોડીન</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>પેનીસીલીન penicillin</p>	<p>(કોયપેન-Kaypen)</p>
<p>મોઢું, દાંત, ગર્ભાશય, ત્વચા અને બીજાં અનેક ચેપોમાં વપરાતી આ એક જીવાણુનાશક દવા છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p>ટીકડીઓ : 125 મિગ્રા અને 250 મિગ્રા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>સુવાવડ પછી થતા ગર્ભાશયના ચેપમાં : 250 મિગ્રા દિવસમાં 4 વાર 7 દિવસ માટે ત્વચાના ચેપો માટે : 250 મિગ્રા - દિવસમાં 4 વાર, 10 દિવસ માટે ગંભીર પ્રકારના ચેપમાં : 500 થી 750 મિગ્રા, દર 6 કલાકે 7 થી 10 દિવસ માટે આ ઉપરાંત આ દવાનો ઉપયોગ શ્વસનતંત્રના કેટલાક ચેપોમાં થાય છે જેવા કે ટોન્સીલનો ચેપ, સાયનસમાં થતો ચેપ, કાનની અંદરના ભાગમાં થતો ચેપ વગેરે</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>	 <p>પેનીસીલીન જૂથની કોઈપણ દવાથી જાંત્રિક અલર્જી (પ્રતિક્રિયા) થતી હોય તો</p>
<p>આડઅસરો :</p> 	<p>ચામડી પર ચાઠાં પડવા</p>
<p>ચેતવણી :</p> 	<p>પ્રતિક્રિયાના ચિન્હો, અલર્જીથી થતો shock</p>
<p>બીજા ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>ત્વચાના ચેપો માટે : એમ્પીસીલીન, એમોકસીસીલીન, એરીથ્રોમાયસીન સુવાવડ પછી થતા ચેપમાં : પ્રોકેન પેનીસીલીન, એમોકસીસીલીન, મેટ્રાનીડેઝોલ</p>

<p>પોડોફાયલીન podophyllin</p>	<p>(કોન્ડીલીન-Condylin, પોડોવાર્ટ પેઇન્ટ-Podowart Paint)</p>	
<p>જાતીય અંગો પર થતા મસાઓ પર આ દવાનું પ્રવાહી લગાડવાથી તે મસાઓ સંકોચાઈ જાય છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>પ્રવાહી 3.5 મિલી (1 મિલીમાં 5 મિગ્રા દવા) લગાડવા માટેનું પ્રવાહી - 20% - 10 મિલી</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>રૂના પૂમડા કે સ્વચ્છ અને મુલાયમ કાપડ વડે મસા પર આ પ્રવાહી લાગડવું. 4 કલાક પછી સાબુ અને પાણીથી એ જગ્યા ધોઈ લેવી. અઠવાડિયામાં એકવાર એનો ઉપયોગ કરવો અને સારવાર 4 અઠવાડિયા સુધી ચાલુ રાખવી.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભા સ્ત્રીઓ સ્તનપાન કરાવતી માતાઓ</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>ત્વચા પર બળતરા કે ચચરાટ</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>જો મસામાંથી લોહી નીકળતું હોય તો આ દવા ન વાપરવી. જો irritaiton થાય તો ફરી આ દવાનો ઉપયોગ ન કરવો.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>પોડોફાયલીનથી સ્વસ્થ ત્વચાને ઘણું irritation થાય છે - તેથી મસાની આસપાસ પેટ્રોલીયમ જેલી (વેસેલીન) લગાડ્યા પછી દવા લગાવવી.</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>ઉબ્કા, ઉલ્ટી, પેટમાંનો દુઃખાવો, ઝાડા, ચામડી પાતળી થઈ જાય કે પછી એમાં ચીરા પડીને રક્તસ્રાવ શરૂ થઈ શકે.</p>
<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p>	<p>જાતીય અંગો પર થતા મસાઓ માટે : ટ્રાયક્લોરોએસીટીક એસીડ, બાય ક્લોરોએસેટીક એસીડ</p>	

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

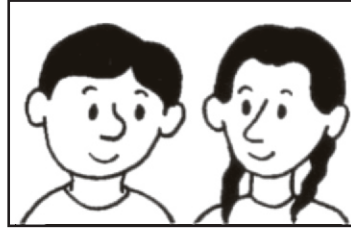
<p>પ્રોબેનેસીડ probenecid</p>	<p>(બેનસીડ-Bencid)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>પેનીસીલીન જૂથની કેટલીક જીવાણુનાશક દવાઓ સાથે આ દવા લેવાથી લોહીમાં પેનીસીલીનનું પ્રમાણ લાંબા સમય સુધી ઉંચું રહે છે અને એટલે સારવાર વધારે કાર્યક્ષમ બને છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ : 500 મિગ્રા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>પેનીસીલીન જૂથની જીવાણુનાશક દવાઓ સાથે જ્યારે જ્યારે પેનીસીલીન જૂથની દવા લઈએ ત્યારે ત્યારે 500 મિગ્રાથી 1 ગ્રામ સુધી લેવી. ગાઉટ માં : 500 મિગ્રા દિવસમાં બે વાર.</p>	
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>નાના બાળકો (2 વર્ષથી નીચે) જેને મૂત્રપિંડની બિમારી હોય.</p>
<p>આડઅસરો :</p> 	<p>માથાનો દુઃખાવો, ચામડી પર ચાઠા ઉપસી આવવા, ઉબકા-ઉલ્ટી, વધારે માત્રામાં લેવામાં આવે તો ખેંચ આવે અને મૃત્યુ પણ થઈ શકે.</p>	
<p>ચેતવણી :</p> 	<p>સગર્ભાવસ્થા દરમિયાન, સ્તનપાન કરાવતા હોય ત્યારે, પેટમાં ચાંદુ હોય ત્યારે સાવધાની રાખવી.</p>	
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>ઉલ્ટીઓ</p>

પ્રોકેઇન પેનીસીલીન
procaine penicillin

(બીસ્ટ્રાપેન-Bistrepan, ફોર્ટીફાઇડ પ્રોકેઇન પેનીસીલીન-Fortified Procaine Penicillin)

નોંધ : ફક્ત પ્રોકેઇન પેનીસીલીન હોય તેવી કોઇપણ દવાની બનાવટ ભારતમાં યાદીપત્રકમાં નથી. અધી જ બનાવટોમાં પ્રોકેઇન પેનીસીલીન બેન્ઝાઇલ પેનીસીલીન જોડે જ સંયોજનમાં મળે છે. બન્ને ઘટકોની માત્રા જુદી જુદી હોઇ શકે) બીજી અધી માહિતી બેન્ઝાઇલ પેનીસીલીન જેવી જ છે.

પ્રોજેસ્ટેરોન - પ્રોજેસ્ટીન
progesterone, progestin

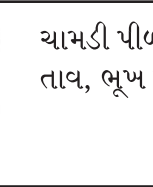

પ્રોજેસ્ટેરોન જેવું જ રાસાયણિક માળખું ધરાવતું પ્રોજેસ્ટીન ગર્ભનિરોધક દવામાં (ટીકડી કે ઇન્જેક્શન) હોય છે. જ્યારે જ્યારે અંતઃસ્ત્રાવનું પ્રમાણ વધ-ઘટ થાય ત્યારે ત્યારે થતા અનિયમિત રક્તસ્ત્રાવની સારવારમાં પણ આ દવા વાપરી શકાય.

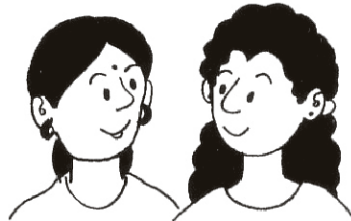
(ગર્ભ નિરોધક તરીકેના ઉપયોગ માટે જુઓ પ્રકરણ નંબર ૧૨)

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>પ્રોમિથાઝિન promethazine</p>	<p>(એવોમીન-Avomine, ફીનરગાન-Phenergan)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>આ દવાથી શરીરમાં પેદા થતું ચીકણુ પ્રવાહી સુકાઈ જાય છે અને ઉંઘ આવવા લાગે છે. શરીરમાં થતા એક રસાયણ-હિસ્ટામીનથી એની બધી ક્રિયાઓ ઉંઘી હોય છે. એના ઉપયોગો આ પ્રમાણે છે. (૧) પ્રતિક્રિયામાં (૨) રાતે ઉંઘ લાવવામાં અને (૩) કાબુ બહારની ઉલ્ટીને વશમાં લાવવા.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ : 10 મિગ્રા અને 25 મિગ્રા પ્રવાહી : 5 મિલીમાં 5 મિગ્રા (60 મિલી) ઇન્જેક્શન : 2 મિલી - 1 મિલીમાં 25 મિગ્રા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p> 	<p>પ્રતિક્રિયામાં : 25 મિગ્રા - મોઢેથી અથવા ઇન્જેક્શન આઠ કલાક પછી ફરી આપી શકાય. (જરૂર જણાય તો વહેલા પણ આપી શકાય.) allergic shock માં 50 મિગ્રાનું ઇન્જેક્શન (સ્નાયુમાં) - આઠ કલાક પછી ફરી આપી શકાય. (જરૂર જણાય તો વહેલા આપવું.) ઉલ્ટી માટે 25 થી 50 મિગ્રા દર 6 કલાકે ઉંઘ માટે 25 થી 50 મિગ્રા સૂતી વખતે</p>	
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સર્ગભારત્રીઓ/ધાત્રી માતાઓ - લાંબો સમય સુધી આ દવા વાપરવી નહીં જો સજાગ રહેવાની જરૂર હોય તો આ દવા લેવી નહીં.</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>મોઢું સુકાઈ જવું, દ્રષ્ટિ ધુંધળી થઈ જવી. કોઈક જ વાર શરીર, ચહેરા કે આંખના સ્નાયુઓ ફરકવા.</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>સર્ગભારત્રીઓ/ધાત્રી માતાઓ - એ સાવધાની રાખવી જો આ દવા લેતા હોય તો વાહન ન ચલાવવું. જો આ દવા લેતા હોય તો ભારે યંત્ર સામગ્રીનું કામ ન કરવું.</p>
<p>દવા વધુ પડતી માત્રામાં લેવાઈ જાય તો :</p>		<p>બેભાન થઈ જવું તાણ આવવી</p>
<p>બીજા ઉપયોગી દવાઓ : પ્રતિક્રિયા માટે : ડાયફીન હાયડ્રોમાઇન હાયડ્રોક્સીઝીન</p>		

<p>પાયરાઝીનેમાઇડ pyrazinamide</p>	<p>(આલઝાઇડ-Alzide, કોપીરાઝીન-Copyrazin, મેક્રોઝાઇડ-Macrozide, પીરાલડીના-Piraldine, પાયઝીના-Pyzina)</p>	
<p>આ દવાનો ઉપયોગ ક્ષયરોગીની સારવારમાં થાય છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ : 250 મિગ્રા, 500 મિગ્રા, 750 મિગ્રા, 1000 મિગ્રા 1500 મિગ્રા પ્રવાહી : 5 મિલીમાં 250 મિગ્રા (100 મિલીની શીશી)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>દિવસમાં 20 થી 35 મિગ્રા, વજનના દર કિગ્રા માટે (લગભગ 25 મિગ્રા 1 કિગ્રા માટે) વધુમાં વધુ - 1500 મિગ્રા - દૈનિક</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>જે વ્યક્તિને ચક્રતની કોઈ પણ તકલીફ હોય તેણે આ દવા ન લેવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>ચામડી પીળી પડી જવી, આંખો પીળી પડી જવી, ચક્રતનો દુઃખાવો, તાવ, ભૂખ મરી જવી, ગાઉટ - વા</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>સગર્ભા/ધાત્રી માતાઓ : આ દવાનો ઉપયોગ ટાળવો કારણકે આની અસર બાળક પર કેવી થાય તેની માહિતી નથી. આ દવાનો આખો કોર્સ પૂરો કરવો જોઈએ. એમ ન કરવાથી બીજી વ્યક્તિને ચેપ લાગી શકે છે.</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>રીફામ્પીસીન rifampicin</p>	<p>(કોક્ષીડ ૪૫૦-Coxid-450, ફામસીન-Famcin, મેકોક્ષ-Macox, આર-સીન-R-Cin, રીફાસીલીન-Rifacillin, રીફામાયસીન-Rifamycin)</p>	<p>ચેતવણી </p>
<p>આ એક જીવાણુનાશક દવા છે. જેનો ઉપયોગ ક્ષયરોગની સારવારમાં થાય છે, આ ઉપરાંત આ દવા લેપ્રસી અને બીજા કેટલાક ચેપીરોગોની સારવારમાં પણ વાપરી શકાય.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ટીકડીઓ/કેપ્સ્યુલ : 150 મિગ્રા, 300 મિગ્રા, 450 મિગ્રા, 600 મિગ્રા પ્રવાહી : 5 મીલીમાં 100 મિગ્રા (શીશી 200 મિલીની આવે છે.)</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>દૈનિક 8 થી 12 મિગ્રા, વજનના દર કિગ્રા પ્રમાણે (લગભગ 10 મિગ્રા વજનના દર કિગ્રા મુજબ) દિવસમાં વધુમાં વધુ 600 મિગ્રા દવા લેવી. આ દવાની માત્રા પણ અલગ અલગ ભૌગોલિક ક્ષેત્રોમાં અલગ અલગ હોઈ શકે.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>ચક્રતની કોઈપણ જાતની તકલીફ હોય.</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>ઉબ્કા, ઉલ્ટી, ભૂખ ન લાગવી, ઝાડા, પેટમાં ચૂંક આવવી, ખંજવાળ, માથાનો દુઃખાવો, તાવ, ઠંડી વાવી, ચામડી પર ચાઠાં ઉપસી આવવા. હાડકાંઓમાં દર્દ થવું. ચામડી કે આંખો પીળી પડી જવી.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>આ દવાનું સેવન કરનાર વ્યક્તિનો પેશાબ, ઝાડો, ચૂંક, પરસેવો અને આંસુ - લાલથી કેસરી રંગનું થઈ જાય. ક્ષયની સારવારમાં આ દવાનો સંપૂર્ણ કોર્સ કરવો - નહીં તો બીજા વ્યક્તિને ચેપ લાગી શકે છે. દવા ખાલી પેટે એટલે કે જમવાના ૧ કલાક પહેલાં કે ૨ કલાક પછી લેવી.</p>

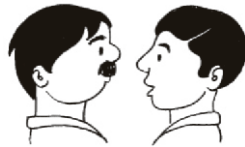

<p>સ્ટ્રેપ્ટોમાયસીન streptomycin</p>	<p>(એમ્બીસ્ટ્રીન-એસ - Ambistryn-S)</p>	
<p>અમાઇનોગ્લાકોસાઇડ જૂથની આ જીવાણુનાશક દવા ક્ષય રોગની સારવારમાં વપરાય છે. આ દવાને હંમેશા ઇન્જેક્શનથી સ્નાયુમાં આપવામાં આવે છે. ક્ષય રોગમાં આ દવા બીજી દવાઓની સાથે વપરાય છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>ઇન્જેક્શન : 0.75 ગ્રામ અથવા તો 1.0 ગ્રામ</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>ક્ષયની સારવારમાં દવાની માત્રા નક્કી નથી. જુદી જુદી રીતે આપવામાં આવતી દવાઓમાં સ્ટ્રેપ્ટોમાયસીનની માત્રા વધ-ઘટ થઇ શકે. પણ લગભગ 12 થી 18 મિગ્રા દૈનિક (વજનના દર કિગ્રા માટે) આપવામાં આવે છે.</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભા સ્ત્રીઓ - ગર્ભસ્થ બાળકમાં બહેરાશ આવી શકે. આ જૂથની બીજી દવાઓ પ્રત્યે પ્રતિક્રિયા હોય ત્યારે આ દવા ન વાપરવી. મૂત્રપિંડના રોગો/તકલીક</p>
<p>આડઅસરો :</p>		<p>સાંભળવા કે શરીરનું સમતોલન જાળવવામાં મુશ્કેલી પડે. શરીર પર ચાઠાં આવી શકે.</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>રબરના ગ્લવ્સ પહેરીને કામ કરવું. આ દવાના સીધા સંપર્કમાં આવવાથી ચામડી પર ચાઠાં ઉપસી આવે. ક્ષયની સારવાર માટે જ્યારે આ દવાનો ઉપયોગ થતો હોય ત્યારે ક્ષયની બધી દવાઓ પૂરતા સમય સુધી લેવી જોઈએ. જો એમ ન કરવામાં આવે તો બીજા લોકોને ચેપ લાગવાની સંભાવના રહે છે.</p>

પુસ્તકમાં સૂચવેલી દવાઓ વિશે માહિતી

<p>સલ્ફીસોક્ઝેઝોલ sulfisoxazole</p>	<p>(ગેન્ટ્રીસીન-Gantrisin)</p>
<p>આ દવા ભારતમાં દવાઓની યાદીમાં નથી. આ દવા આ દવાઓની યાદીમાં પણ ના હોય તો ચાલે આને બદલે આના જેવી જ - વધુ સારી - દવાઓ જેવી કે કોટ્રાયમોક્ઝેઝોલ વાપરવી જોઈએ.</p>	
<p>ટિટેનસ ટોક્સોઇડ tetanus toxoid</p>	
<p>આ એક જાતની રસી છે કે જે ધનૂર થતું અટકાવવા આપવામાં આવે છે. આ રસી ગર્ભાવસ્થા દરમિયાન કે એના પછી અને ગર્ભપાત પછી પણ આપી શકાય. જે સગર્ભા સ્ત્રીને સગર્ભાવસ્થા દરમિયાન આ દવાના બે ઇન્જેક્શન (કે ત્રણ ઇન્જેક્શન) આપવામાં આવે તો નાના બાળકને પણ ધનુર સામે રક્ષણ મળે છે.</p>	
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>	<p> ઇન્જેક્શન : 0.5 મિલીની એમ્પ્યુલ 5 ml (10 ડોઝ)ની વાયલ</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>	<p> 0.5 મિલીનું ઇન્જેક્શન સ્નાયુમાં 4 થી 6 અઠવાડિયાના અંતરે આપવું ત્રીજું ઇન્જેક્શન 6 થી 8 માસ પછી આપવું. ત્યારબાદ દર 10 વર્ષે એક ઇન્જેક્શન (0.5 મિલી) લેવું. સગર્ભાવસ્થામાં : આ દવાના બે ઇન્જેક્શનો, 7 મા અને 8 મા મહીનામાં આપવા. જે પહેલાં આ ઇન્જેક્શન ન લીધાં હોય તો ત્રણ ઇન્જેક્શનો 6ઠા, 7મા અને 8મા મહીનામાં આપવાં.</p>
<p>આડઅસરો :</p>	<p> દુઃખાવો, થોડો સોજા, લાલાશ થઈ જવી.</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>	<p> આ રસી બધાને આપવી જોઈએ અને આપવાની શરૂઆત બાળપણમાં થવી જોઈએ. આ રસી મોટે ભાગે ત્રિગુણી રસીના એક ભાગરૂપે આપવામાં આવે છે.</p>

<p>ટેટ્રાસાયક્લીન tetracycline</p>	<p>(એક્રોમાયસીન-Achromycin, હોસ્ટાસાયક્લીન-Hostacycline, સુબામાયસીન-Subamycin, થ્રીઓસાયક્લીન-Threocycline)</p>	
<p>આ જીવાણુનાશક દવા ટેટ્રાસાયક્લીન જૂથની છે. આ દવાનો ઉપયોગ ઘણા ચેપમાં કરાય છે. જેવા કે કલાઇમેડીઆથી થતા ચેપ, સિફીલીસ, પેટુમાં સોજા આવવાનો રોગ-ચેપ, મૂત્રપિંડના ચેપો, મૂત્રાશયના ચેપો, શ્વસનતંત્રના ચેપો, ઝાડા વગેરે. બીજી આજ જૂથની દવા - ડોકસીસાયક્લીન પણ આ બધા ચેપોમાં વાપરી શકાય. એનો બીજો લાભ એ છે કે તેની કિંમત ઓછી છે અને લેવામાં સરળ છે.</p>		
<p>દવાનાં ઉપલબ્ધ સ્વરૂપો :</p>		<p>કેપ્સ્યુલ : 250 મિગ્રા, 333 મિગ્રા, 500 મિગ્રા</p>
<p>ક્યારે અને કેટલી માત્રામાં લેવી :</p>		<p>કલાઇમેડીયાના ચેપ : 500 મિગ્રા, દિવસમાં ચાર વાર 7 દિવસ માટે સિફીલીસમાં : 500 મિગ્રા, દિવસમાં ચાર વાર 15 દિવસ માટે પેટુમાં સોજા આવવાના રોગ - ચેપ : 500 મિગ્રા, દિવસમાં ચાર વાર 10 દિવસ માટે (આ બધા ચેપોમાં બીજી દવાઓ પણ સાથે લેવાની હોય છે.)</p> <p>(માત્રા ગણવાની બીજી રીત - વજનના દર કિગ્રા દીઠ 30 થી 50 મિગ્રા દૈનિક લેવી. આ કુલ માત્રાના ચાર સરખા ભાગ કરી દરેક ભાગ દર 6 કલાકે લેવો. આ રીતે સારવાર 7 થી 14 દિવસ માટે કરવી.)</p>
<p>કોણે આ દવા ન લેવી જોઈએ :</p>		<p>સગર્ભા સ્ત્રી, ધાત્રી માતાઓ (સ્તનપાન કરાવતી માતાઓ) 9 વર્ષથી ઓછી ઉંમરના બાળકો ટેટ્રાસાયક્લીન જૂથની કોઈ પણ દવાથી પ્રતિક્રિયા થતી હોય તો</p>
<p>ચેતવણી :</p>		<p>ચામડી પર ચાઠાં ઉપસી આવવા - જો લાંબો સમય સુધી સૂર્યપ્રકાશમાં રહેવાનું થાય. ઝાડા પેટમાં તકલીફ થવી</p>
<p>ઉપયોગી માહિતી :</p>		<p>દૂધમાંથી બનાવેલ કોઈપણ વસ્તુ દવાના એક કલાકની અંદર ન લેવી. એન્ટાસીડ દવા અને આ દવા સાથે ન લેવી. જો દવાની એક્સપાયરી ડેટ આવી ગઈ હોય તો તે દવા ન જ લેવી.</p>
<p>આડઅસરો :</p>	 <p>સાદી શરદી કે યોનિમાર્ગથી થતા ચેપોમાં આ દવા ઉપયોગી નથી.</p>	<p>બીજી ઉપયોગી દવાઓ :</p> <p>કલાઇમેડીયા ચેપ માટે : એમોક્સીસીલીન, એરીથ્રોમાયસીન સીફીલીસ માટે : બેન્ઝાથીન પેનીસીલીન નાના બાળકની આંખની સારવારમાં : એરીથ્રોમાયસીનનો મલમ</p>

થાયાસીટેઝોન
thiacetazone

ક્ષયરોગની સારવારમાં આ દવા આઇસોનાયાઝીડ સાથે વાપરવામાં આવે છે.

ગર્ભનિરોધ માટે ગોળીઓ :

મોટાભાગે ગર્ભનિરોધ ગોળીમાં બે પ્રકારના હોર્મોન હોય છે. સ્ત્રીના શરીરમાં માસિકસ્ત્રાવની પ્રક્રિયાને નિયંત્રણમાં રાખવા માટેના જે અંતઃસ્ત્રાવો ઝરે છે તેવા જ રસાયણો આ ગોળીઓમાં હોય છે. ઘણા જુદાજુદા નામોથી વેચાતી આ ગોળીઓમાં હોર્મોન્સની માત્રા વધતી ઓછી હોય છે. જે ગોળીમાં હોર્મોન ઓછા પ્રમાણમાં હોય તે વધુ સાલમત હોય છે. કેટલીક ગોળીઓ જે બન્ધરમાં મળે છે તે અહીં આપેલ છે.

માલ-એન રાષ્ટ્રીય કુટુંબ-નિયોજન કાર્યક્રમમાં તદ્દન મફત મળે છે. માલા-ડી પણ બન્ધરમાં વિવિધ નામે મળે જ છે. જેમ કે, એક્રોઝ (Ecroz), પર્લ (Peral), મોતી (Moti), ચોઇસ (Choice), વગેરે. દરેક પેકેટમાં ૨૮ ગોળી હોય છે. ૨૧ સફેદ ગોળીઓ ગર્ભનિરોધક છે અને ૭ કેસરી કે કાળી ગોળીઓ લોહતત્ત્વની છે.

ગોળીની માત્રા : ૧ ગોળી (સફેદ) દરરોજ લેવી-માસિકના પાંચમા દિવસે શરૂ કરવાની છે. ૨૧ સફેદ ગોળી પૂરી થાય એટલે તરત જ કાળી કે કેસરી રંગની એક એક ગોળી દરરોજ લેવાની છે. ૨૮ ગોળીઓ પૂરી થયા પછી તરત નવું પેકેટ ચાલુ કરી દેવું. માસિક ચાલુ હોય તો પણ ગોળીઓ ચાલુ રાખવી.

બન્ધરમાં મળતી બીજી ગોળીઓ, જેમ કે ટ્રાઇકવીલાર (Triquilar), ઓવરાલ-એલ (Ovral-L), ઓર્થો-નોવમ (Ortho-Novum), વગેરેમાં ઇસ્ટ્રોજન અને પ્રોજેસ્ટરોન ઓછી માત્રામાં હોય છે.

જે બેનોને માસિક વખતે ઘણું વધારે લોહી પડતું હોય, અથવા માસિક પહેલાં સ્તનનો દુઃખાવો વધુ પ્રમાણમાં થતો હોય, તેમણે ગર્ભનિરોધની ગોળીમાં ઓછું ઇસ્ટ્રોજન અને વધુ પ્રોજેસ્ટીન હોય તે પ્રકારની ગોળી પસંદ કરવી. દા.ત. ઓવરાલ-એલ. આવી વધુ પ્રોજેસ્ટીન વાળી ગોળીઓથી કેટલીક વાર અહેરા ઉપર ખીલ વધુ થાય છે કે હાથ ઉપર, હોઠની ઉપરના ભાગે વાળ વધુ ઉગવા લાગે એવું બને છે. તેથી જો તમને આ ના ફાવે તો પછી ઓછા પ્રોજેસ્ટીનવાળી ગોળીઓ લેવી જોઈએ.

કેટલીક બેનોને ઓવરાલ-એલ જેવી ઓછા ઇસ્ટ્રોજન વાળી ગોળી લેવાથી માસ દરમ્યાન દરરોજ જરા-જરા લોહીના ટીપા પડ્યા કરે કે કોઈ વાર માસિક બંધ થઈ જાય એવું થાય તો વધુ ઇસ્ટ્રોજનવાળી ગોળીઓ લેવી જોઈએ. દા.ત. ઓવરાલ-જી (Ovral-G), ડ્યુઓલુટોન-એન (Duoluton-N), ઓરગેલુટીન (Orgalutin), ઓવ્યુલેન (Ovulen), માલા-ડી (Mala-D), માલા-એન (Mala-N), જે બેનો સગર્ભા હોય તેમણે ગર્ભનિરોધક ગોળી લેવી નહિ. છેલ્લા ૬ માસમાં જેને ડાયાબીટીસ, ઉંચું બ્લડપ્રેશર, કમળો કે કલેન્ડ-ગોલ બ્લેડરનો અન્ય કોઈ રોગ થયો હોય તેમણે પણ ગર્ભનિરોધક ગોળી લેવી ના જોઈએ. તેવી જ રીતે જે બેનોને કેન્સર થયું છે તેવી આશંકા હોય, યોનિમાર્ગે અસામાન્ય લોહી પડતું હોય, તેમણે પણ આ ગોળીઓ લેવી નહીં. જે બેનો ૪૦ વર્ષથી મોટી છે, અથવા જેમને દમ, એલર્જી, આધાશીશી કે વાઇની બિમારી છે તેમણે પણ આ ગોળીઓ ડૉક્ટરની સલાહ વગર લેવી નહિ.

જ્યારે તમે ગર્ભનિરોધક ગોળી લેતા હોય ત્યારે જો બે માસ સુધી માસિક ના આવે, કે સ્તન કઠણ થઈ ગયા છે એમ લાગે કે જોવામાં (દષ્ટિમાં) તકલીફ થઈ છે એમ લાગે તો તરત જ ડૉક્ટરને મળવા જવાની જરૂર છે.

સેન્ટકોમાન હોર્મોન વગરનું ગર્ભનિરોધક રસાયણ છે જે ભારતમાં જ શોધવામાં આવ્યું છે. તે અલગ અલગ નામથી બજારમાં મળે છે. દા.ત. સહેલી અને નોવેક્સ નામથી રાષ્ટ્રીય કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્રમ હેઠળ તે મળે છે અને સેન્ટ્રોન નામથી બજારમાં તે મળે છે. તેની એક ગોળીમાં સેન્ટકોમાન ૩૦ મિ.ગ્રામ હોય છે.

ગોળીની માત્રા : માસીકના પ્રથમ દિવસથી અઠવાડિયામાં બે વાર એક એક ગોળી પ્રથમ ત્રણ માસ સુધી લેવાની હોય છે. તેના પછી દર અઠવાડિયે એકગોળી દરરોજ લેવાની છે.

જે બેનોને કમળો કે લીવર (કલેન્ડ) નો અન્ય રોગ હોય તેમણે આ ગોળી ના લેવી.

તાત્કાલિક ગર્ભનિરોધની ગોળીઓ :

જ્યારે સ્ત્રી પર બળાત્કાર થયો હોય, સંબંધ વખતે નિરોધ ફાટી જાય કે નિયમિત વાપરવાના ગર્ભનિરોધક વાપર્યા વગર સંભોગ થયો હોય ત્યારે મહિના ન રહી જાય તે માટે તાત્કાલિક ગર્ભનિરોધની જરૂર પડે છે. આ ગોળીઓ સંભોગ બાદ ૭૨ કલાક પહેલાં લેવાય તો જ અસરકારક બને છે. જો તમે ઓછા હોર્મોનવાળી ગર્ભ નિરોધક લેતા હો તો તમારે એક સાથે ૪ ગોળી લેવી પડે. ત્યારબાદ બીજા ૧૨ કલાકમાં બીજી ૪ ગોળી લેવાથી મહિના રહેતા નથી. આવી રીતે ગોળી લેશો તો ઉલ્ટી-ઉબકા જેવી આડ-અસર થશે પરંતુ તે મટાડવા માટે પ્રોમીથાઝીનની ગોળી પણ તેની સાથે લેવી જોઈએ. તેનાથી ઉલ્ટી-ઉબકા થશે નહિ.

ઇંજેક્શનથી લેવાના ગર્ભનિરોધક :

ડેપો-પ્રોવેરા નામથી ગર્ભનિરોધક ઇંજેક્શન બજારમાં મળે છે. આ ઇંજેક્શન હજી સુધી રાષ્ટ્રીય કુટુંબનિયોજન કાર્યક્રમમાં મળતા નથી. જે બેનોને મહિના રહ્યા હોય, ડાયાબીટીસ, ઉંચું બ્લડપ્રેશર, લોહીની નળીઓમાં લોહી જામી જવાનો રોગ (thromboembolic ફીનોમીના), લીવર (કલેબ્) ની તકલીફ, કેન્સર, જેવા રોગ હોય તેમણે આ ઇંજેક્શન લેવું ના જોઈએ. આ ઇંજેક્શનની અસર ગોળીઓ જેવી જ હોય છે પરંતુ ઇંજેક્શન લીધા બાદ ત્રણ માસ સુધી તેની ગર્ભનિરોધક અસર રહેતી હોય છે. આમ લાંબા સમય સુધી લોહીમાં ફરતા રહેવાને કારણે તેની આડઅસર વગેરેનું બરાબર નિયમન કરવું જરૂરી બને છે. તબીબી ચેકઅપ અને સલાહ-સૂચન વગર આ ઇંજેક્શન લેવા ના જોઈએ.

શુક્રાણુનાશક રસાયણો :

ફોમ (ફીણ), જેલી, ક્રીમ અને ગોળી સ્વરૂપે મળતા આ રસાયણો સંભોગ પહેલાં યોનિમાં મૂકવાથી શુક્રાણુનો નાશ કરે છે અને મહિના રહેતા નથી. નોનોક્સીનોલ-૧ (Nonoxynol-1) વાળા શુક્રાણુનાશકો કેટલાક જાતીયરોગ કરનારા રોગાણુનો પણ નાશ કરે છે. જોકે કોઈપણ શુક્રાણુનાશકથી એચઆઇવી મરતા નથી, તેથી નિરોધ વાપરવાનો આગ્રહ રાખવો જોઈએ.

ભારતમાં આવા ગર્ભનિરોધક ફોમ, જેલી, વગેરે બહુ સહેલાઈથી મળતા નથી. સ્ત્રીઓ વાપરી શકે તેવા ડાયાફ્રામ (આડશ પદ્ધતિ) કે ગર્ભગ્રીવા ટોપી (સર્વાઈકલ કેપ) પણ સહેલાઈથી મળતા નથી. ક્રીમ અને પેસરી (યોનિમાં મૂકવાની ગોળીઓ) મળે છે. તેને સંભોગની ૧૫ મિનિટ પહેલાં યોનિમાં મૂકવાના હોય છે. તેનાથી શુક્રાણુનો નાશ થાય છે. તે લગભગ ૧ કલાક સુધી અસરકારક રહે છે. જો તેને આડશપદ્ધતિ સાથે વાપરવામાં આવે તો લગભગ ૬-૮ કલાક સુધી રક્ષણ આપે છે. જો કે પુરુષના કે સ્ત્રીઓના નિરોધ વાપરવાથી એચઆઇવી અને બીજા જાતીય રોગો સામે પણ રક્ષણ મળે છે.

(આ વિભાગ વોલન્ટરી હેલ્થ એસો. ના પુસ્તકના આધારે બનાવવામાં આવ્યો છે.)

